

મુન્દામિ પટિક્કમિડં પગામસિન્નત્તએ નિન્દામ
 સિન્નત્તએ સંધારા ઉવટ્ટણ્ણએ પરિચ્છણ્ણએ આરિંદણ્ણએ
 પસારણ્ણએ છપ્પમ્મસંઘટ્ટણ્ણએ દ્વમ્મએ કક્કરામ્મએ છીએ
 જંભામ્મએ આમોસે સમરકામોસે આરિંદમારિદ્ધાએ
 સોચ્છવત્તિઆએ કન્ધીવિપ્પરિઆસિઆએ તિટ્ઠીવિપ્પરિ-
 આસિઆએ મણ્ણવિપ્પરિઆસિઆએ પાણ્ણોચ્છવિપ્પરિ-
 આસિઆએ જે મે દેવસિએા અમ્મઆરો કએા, તસ્સ
 મિન્દા મિ હુક્કડં

પટિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ ભિદ્ધાચરિ-
 આએ ઉગ્ધાડ-કવાડ-ઉગ્ધાડણ્ણએ સાણ્ણા-વચ્છાદારા
 સંઘટ્ટણ્ણએ મંડી-પાહુડિઆએ બલિ-પાહુડિઆએ ડવણ્ણા
 પાહુડિઆએ સંકિએ સહસાગારિએ અણ્ણેસણ્ણએ પાણ્ણે-
 સણ્ણએ પાણ્ણોચ્છાએ બીઅણ્ણોચ્છાએ હરિઅણ્ણોચ્છાએ
 પચ્છેકમ્મિઆએ પુરેકમ્મિઆએ અદ્દિદ્દહહાએ દગસંસ-
 દહહાએ રયસંસદહહાએ પારિસાડણ્ણિઆએ પારિદ્દાવણ્ણિ-
 આએ ઓહાસણ્ણભિદ્ધાએ જં ઉગ્ગમેણ્ણં ઉપ્પાયણ્ણેસણ્ણએ
 અપરિસુદ્ધં પડિગ્ગહિઆં પરિભુત્તં વા જં ન પરિદ્દવિઆં
 તસ્સ મિન્દા મિ હુક્કડં

તરસા મરમરસા દેવતિમન્નનમ્મર આગ્નિ
એમિ આરણ્યમ્મરે, નિરંજા મિ નિરંજામ્મરે

અસંજમં પરિઆણ્ણમિ, અંજમં ઉવસંપત્તમિ,
અગંભં પરિઆણ્ણમિ, ગંભં ઉવસંપત્તમિ, અરૂપં
પરિઆણ્ણમિ, રૂપં ઉવસંપત્તમિ, અન્નપાણં પરિઆ-
ણ્ણમિ, નાણં ઉવસંપત્તમિ, અદિન્નિયં પરિઆણ્ણમિ,
દિરિયાં ઉવસંપત્તમિ, મિચ્છનાં પરિઆણ્ણમિ, મન્નનં
ઉવસંપત્તમિ, અગોરિં પરિઆણ્ણમિ, ગોરિં ઉવસંપ-
ત્તમિ, અમગ્ગં પરિઆણ્ણમિ, મગ્ગં ઉવસંપત્તમિ,
જં સંભરામિ, જં ચ ન સંભરામિ, જં પડિક્કમામિ,
જં ચ ન પડિક્કમામિ, તન્નસ સંવવસસ દેવચ્ચિચ્ચરસ
અર્થચ્ચારસ પડિક્કમામિ, સમણં હં, સંજય વિરય
પડિક્કય પચ્ચદ્ધયાય પાવકમ્મં, અનિયાણં દિરિસંપન્ને
માયામેસવિવન્નિજ્જો

અટ્ટામંજેસુ દીવસમુદેસુ પન્નરસસુ કમ્મનુમિસુ,
જાવંત કેવિ સાહુ, રયહરણુચ્છ પટિગ્ગહ ધારા, પંનામહ-
વ્વયધારા, અદ્ધારસસહસસીલંગધારા, અદ્ધુયાયારચરિતા,
તે સંવે સિરસા મણુસા મત્થંજેણુ વંદામિ

ખામેમિ સંવેજીવે, સંવેજીવા ખમંતુ મે; મિત્તી મે
સંવભૂએસુ, વેરં મળજ ન કેણુઇ (૧) એવમહં આલો-
ધથ, નિંદિથ ગરહિથ દુગંછિથં સમ્મં; તિવિહેણ
પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં (૨)

ખરડ્યો રહ્યો, તેમ-તેમ જોવાયદિકાર્યો અનિચિત્તો,
અનિમાયાએ આદાર લીધો, એ ઇચ્છે ત્યાં વિવર્ધનો
અનેરો (૫)

કચ્છપર્યટન ચર્ચામાં નીચેના પદ્યો પદ્યો વિવર્ધનો
વિમાર્ષો, માટી મીઠું ખરી ધાત્રી અરણ્યો પાપાણી
આતડી ઉપર પગ આપ્યો, અખાય-વાયની કૂચણી
વિદરવા ગયા, ઉત્તરો હાડ્યો, દોડ્યો દોડ્યો, કચ્છાણી
તણા છંદા લાગ્યા, તેડકાય-વીજ દીવાણી ઉચ્છેડી
હુમ્મ, વાડકાય-ઉચ્છેડી મુખે બોલ્યા, મહાપાપ વાજનાં (વાનાં)
કપડા-કાંચડીતણા છંદા સાચવ્યા નહીં, કૂંડ લીધી, વનસ્પ
તિકાય-નીલ-ફૂલ-ચંદા-ચંદા-ફૂલ-ફૂલ-ગુણ-ગુણ પ્રશાન્નાતણા
સંઘટ્ટ પરંપર નિરંતર હુઆ, વસકાય-બેદન્દ્રિય તેદન્દ્રિય
અઉરિન્દ્રિય પંચેન્દ્રિય કાગ ગગ ઉડાવ્યાં, દોર વાસવ્યાં,
આલક બીલકાવ્યાં પટકાય વિવર્ધનો અનેરો (૬)

અકુદ્ધપનીય સિન્નત-વચ્ર-પાત્ર-પિંડ પરિભોગ્યો,
સિન્નતતરતણો પિંડ પરિભોગ્યો, ઉપયોગ કીધા પાળે
વિહર્યો, ધાત્રીદોષ ત્રસળીજ સંસક્રત પૂર્વકર્મ પદ્માત્કર્મ
ઉદ્ગમ ઉત્પાદના દોષ ચિંતવ્યા નહીં, ગૃહસ્થતણો
લાજન લાંબ્યો, ફેડ્યો, વલી પાછો આપ્યો નહીં, સૂતાં
સંથારિયા ઉત્તરપટ્ટો ટલતો અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો,
દેશતઃ સ્નાન કીધું, મુખે લીનો હાથ લગાડ્યો, સર્વતઃ
સ્નાનતણી વાંચી કીધી, શરીરતણો મેલ ફેડ્યો, કેશ
રોમ નખ સમાર્યા, અનેરી કાંઈ રાહવિમૂળા કીધી,
દ્વપનીય પિંડાદિ વિવર્ધનો અનેરો (૭)

૧૬ અમાનં ભવ કલં, ક્રિયાક્રિયાંતિ નવીપાવિભવઃ

પરિણામિ નિવિહં નિવિહણં, સંવેશં વાયાએ સંવેશં,
અર્ચનં નિહામિ, પદ્મપન્નં સંવેશિ. આજ્ઞાવયં પદ્મ
ક્રુષામિ સન્નં પાણાઈવાયં, વત્તવચ્છવાયે અભિજિત્તે પદ્મોઈ
નેવ મયં પાણં અર્ચવાઈચ્છત્ત, નેવન્નેઈં પાણં અર્ચવાય
નિવત્ત, પાણં અર્ચવાયંતે નિ અન્ને ન સમભુજત્તિવત્ત
તં વત્ત-

અરિહંતમદિગ્ધાં ગિહમદિગ્ધાં માદુમદિગ્ધાં
દેવમદિગ્ધાં આપ્તમદિગ્ધાં, એવં ભવઈ નિદ્રા વા
ભિક્ષુપુત્રી વા સંજયવિદ્યપદિદ્યપચ્ચદખાવભાવદમ્ભે
દિઆ વા રાઓ વા ઓગઓ વા પરિણાગઓ વા, મુત્તે વા
વત્તગરમાણે વા, એસ ખત્તુ પાણાઈવાયચ્છ વેરમણં હિએ
મુદે ખમે નિરમેશિએ આજ્ઞામિએ પારમામિએ, સન્વેશિં
પાણાણં, સન્વેશિં ભૂયાણં, સન્વેશિં વૃવાણં, સન્વેશિં
સત્તાણં, અદુક્ષપણ્યાએ અસાયણ્યાએ અન્નરણ્યાએ
અતિપ્પણ્યાએ અપિડણ્યાએ, અપરિઆવાણ્યાએ આજ્ઞવ-
ણ્યાએ મહત્તે મહાગુણે મદાણુભાવે મદાપુરિસાણુચિન્ને
પરમરિશિદેસિએ પમત્તે, તં દુક્ષપદ્મયાએ મોદ્મયાએ
ગોહિલાભાએ સંસારુત્તારણ્યાએ તિદ્દદ્દ ઉવસં પગિજ્જતાણં
વિહરામિ, પદ્મે ભંતે! મહવ્વએ ઉવટ્ટિંઓમિ સન્વાઓ
પાણાઈવાયાઓ વેરમણં (૧)

અહાવરે દોરએ ભંતે! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ
વેરમણં, સન્વં ભંતે! મુસાવાયં પચ્ચદ્ધામિ, દે કોહા
વા લોહા વા લયા વા હાસા વા, નેવ સયં મુસં
વચ્છેજ્જત, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજ્જત, મુસં વયંતે વિ
અન્ને ન સમભુજણામિ, વત્તવજ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણં,

નિગારણકર્મવાચ્યે અદિન્નાદાણં ન વચનં પાત્રિવંદિત્યેવમદત્તં
 પદ્મપાનનગરિયાચ્ચ સાધવદ્વદ્વપાનનગરિયાચ્ચ ઈદં વા
 ભવે, અન્નેયુ વા ભવમદ્વદ્વપાનનગરિયાચ્ચ અદિન્નાદાણં અદિન્ના
 વા, આદાવિચ્ચં વા, વિચ્ચં વા વચેદં વચનનગરિયાચ્ચ,
 તં નિંદામિ અદિન્નામિ નિવિદં નિવિદં, મત્તં હં વચાચે
 દાણેણં, અદ્વચં નિંદામિ, પદ્મપાનનં અવચેદં, અનુગમયં
 પદ્મપદ્મપામિ, મત્તં અદિન્નાદાણં, વચનનગરિયાચ્ચ અવિ
 દિસ્યો હં નેવ સયં અદિન્નાં ગિણિદ્વદ્વત્ત, એવચેદં
 અદિન્નાં ગિણિદ્વવિદ્વત્ત, અદિદાં ગિણિદ્વત્ત નિ અન્ને ન
 સમણુત્તપિદ્વત્ત, તં વદા—

અરિહંતમદ્વિખચં સિદ્ધમદ્વિખચં સાદુમદ્વિખચં
 દેવમદ્વિખચં અપ્પમદ્વિખચં, એવં ભવદં નિદ્વપ્પ વા નિદ્વ-
 ખુણી વા સંજયવિરયપદ્વિદયપદ્વિદયાપાવદ્વમે દિઆ વા,
 રાચો વા, એગચો વા, પરિમાગચો વા, સુત્તે વા વાગરમાણં
 વા, એસ ખલુ અદિન્નાદાણુસ્સ વેરમણં દિચો સુદં ખમે
 નિસ્સેસિચો આણુગામિચો પારગામિચો, સંવેસિં પાણાણં
 સંવેસિં બુઆણં, સંવેસિં હવાણં, સંવેસિં સત્તાણં,
 અદ્વદ્વપણુયાચે અસોઅણુયાચે અનૂરણુયાચે અનિપ્પણુયાચે
 અપીઠણુયાચે અપરિઆવણુયાચે આણુવણુયાચે મદ્વત્થે
 મહાણુણે મહાણુલાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધેસિચે
 પસત્થે, તં દુદ્વપદ્વપયાચે કમ્મદ્વપયાચે મોદ્વપયાચે
 યોહિલાલાચે સંસારુત્તારણાચે ત્તિકદ્વદ્વ ઉવસંપન્નિગ્ગતાણં
 વિહરામિ, તચ્ચે ભંતે ! મહંવચે ઉવદ્વિચોમિ સંવાચો
 અદિન્નાદાણુઓ વેરમણં (૩)

એ ભાગવાએ મોડયાએ મંડવાએ કિડવાએ નિગાગ્વગડવાએ
 ગડિડવાએગમએભૂં પંડિડિઆવમએભૂં પદુપન્નભાગિવાએ
 સાયાગુક્રખમભૂપાવતેભૂં મેદું વા ભૂં, અન્નેભૂ વા ભવમ
 હોએ, મેદુભૂં કેવિએ વા કેવાવિએ વા કેવિચ્છન્નું વા
 પદેદિં સમભૂવાયં, તં નિંદામિ ગન્દિદામિ, નિવિદં
 નિવિદેભૂં, મહેભૂં વાયાએ કાએભૂં, અહં નિંદામિ,
 પદુપ્પતાં સંવદેમિ, આવાગયં મચ્ચક્રખામિ, સન્નં મેદુભૂં,
 લવજ્જવાએ અભિચ્ચિઆદં નેવ સયં મેદુભૂં કેવિચ્છન્ન,
 નેવન્નેદિં મેદુભૂં કેવાવિચ્છન્ન, મેદુભૂં સંવંતેવિ અન્ને
 ન સમભૂવત્તિચ્છન્ન, તંજ્જદા—

અરિદંતસદ્ધિખયં સિદ્ધસદ્ધિખયં આદુસદ્ધિખયં
 દેવસદ્ધિખયં અપ્પસદ્ધિખયં, એવં લવજ્જં ભિક્ષુ વા
 ભિક્ષુણી વા સંજ્ઞયચિરયપદિં, પપચ્ચક્રખાયપાયક્રમે
 દિઆ વા રાએ વા, એગએ વા પરિસાગએ વા, સુતે વા
 લગરમાણે વા, એસ ખલુ મેદુભૂક્કસ વેરમણે દિએ સુદં
 ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ, સંવેસિં
 પાણાણું, સંવેસિં ભૂઆણું, સંવેસિં જુવાણું, સંવેસિં
 સત્તાણું, અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અનુદુક્ખયાએ
 અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ આણુ-
 વણયાએ મહત્થે મહાણુએ મહાણુભાવે મહાપુરિસાગ્ગિન્ને
 પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખદુખયાએ કમ્મદુખયાએ
 મોદ્ધુખયાએ ધોહિલાલાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિક્કદદુ ઉપસં-
 પન્નિજ્જત્તાણું વિહરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહ્ધવ્વએ ઉવદ્ધિએ
 મિ સન્વાએ મેદુણાએ વેરમણું (૪)

અવિસંવાધિચક્ષુઃ શ્રીસારપારગામિચક્ષુઃ નિન્નાણમમ-
ભુપત્તવસાભુદેવસા.

પુત્રિયં અન્નાણ્યાએ અમ્મવણ્યાએ અન્નારિ(આ)એ
અણ્ણિગમેણું અભિગમેણુ વા પમાએણું રાગદોસપડિગ-
દ્ધયાએ ખાસયાએ મોદયાએ મંદયાએ દિદ્ધયાએ નિગાર-
વગરુયાએ ચઉદ્ધસાએાવગએણું પંચિંદિએાવસદેએણું
પટુપ્પન્નભારિઆએ આયાસુદ્ધખમણુપાત્તયંતેણું, ધરૂં વા
ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગદ્ધેસુ, રાઇભોઆણું ભુત્તંવા,
ભુંન્તવિચં વા, ભુંન્તં વા પરેદિં સમખુન્નાયં, તં
નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિદેણું, મળેણું વાયાએ
કાએણું, અમ્મયં, નિંદામિ, પટુપ્પન્નં સંવરેમિ, આણા-
ગયં પચ્ચદ્ધામિ સંવં રાઇભોઆણું, વતવન્નજ્જવાએ
અણ્ણિસિસએ હં નેવ સયં રાઇભોઆણું ભુંન્તિન્નત, નેવ-
ન્નેહિં, રાઇભોઆણું ભુંન્તપિન્નત, રાઇભોઆણું ભુંન્તં
વિ અન્ને ન સમખુન્તણ્ણિન્નત, તં જહા—

અરિહંતસદ્ધિખયં સિદ્ધસદ્ધિખયં સાહુસદ્ધિખયં
દેવસદ્ધિખયં અપ્પસદ્ધિખયં, એવં ભવધં ભિક્ષુ વા
ભિક્ષુણ્ણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચદ્ધાયાપાવકમ્મેદિઆ
વા રાએા વા એગએા વા પરિસાગએા વા, સુત્તે વા
જગરમાણે વા, એસ ખલુ રાઇભોઆણુદ્ધસ વેરમણે હિએ
સુહે ખમે નિરસેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સંવેસિં
પાણાણું, સંવેસિં ભૂઆણું, સંવેસિં જીવાણું, સંવેસિં
સત્તાણું, અદુદ્ધખણ્યાએ અસોઆણ્યાએ અન્નૂરણ્યાએ

૨૮ એગદિને જે દેવા ગવંતિ, તેમિંપિ માનુષા યોવા;

(૯) દંગણનાણુચરિને, અવિરાદિના ડિઓ સમણુધમ્મે; ચકિથં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો મેદુણુઓ (૧૦) દંગણ નાણુચરિને, અવિરાદિના ડિઓ સમણુધમ્મે; પંચમં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો પરિગ્ગદાઓ (૧૧) દંગણ નાણુ ચરિત્તે, અવિરાદિના ડિઓ સમણુધમ્મે; છટ્ઠં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો રાઈભોઆણુઓ (૧૨) આલયવિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુધમ્મે; પદમં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો પાણાઈવાયાઓ (૧૩) આલયવિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુધમ્મે; ઘીઆ વયમાણુરક્ષે, વિરયામો મુસાવાયાઓ (૧૪) આલયવિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુધમ્મે; તથં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો અદિત્તાદાણુઓ (૧૫) આલયવિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુધમ્મે; અઉથં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો મેદુ-ણુઓ (૧૬) આલયવિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુધમ્મે; પંચમં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો પરિગ્ગદાઓ (૧૭) આલયવિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુ-ધમ્મે; છટ્ઠં વયમાણુરક્ષે, વિરયામો રાઈભોઆણુઓ (૧૮) આલય વિહારસમિઓ, બુત્તો ગુત્તો ડિઓ સમણુધમ્મે; તિવિહેણુ અપ્પમત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ (૧૯) સાવજ્જજ્જેગમેગં, મિચ્છત્તં એગમેવ અન્નાણુ; પરિવ-જ્જતો ગુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ (૨૦) અણુવ-જ્જજ્જેગમેગં, સમ્મત્તં એગમેવ નાણું તુ; ઉવસંપન્નો બુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ (૨૧) દો એવ રાગદોસે, હુન્નિય આણાઈ અટ્ટરુદાઈ, પરિવજ્જતો ગુત્તો, રક્ષામિ

અ; પરિવત્તતો ગુનો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૩૫) અટક ય પવયણમાયા, દિગ્ગજ અટકનિરુદ્ધિરિત્યદેહિં, ઉવસંપન્નો ભુત્તો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૩૬) નવપાવનિઆણુદં, સાંસારન્થા ય નવવિદ્યા જગ્યા; પરિવત્તતો ગુનો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૩૭) નવપાંભરેચગુનો, દુનવવિદં બાંભરેચરિમુદ્ધં; ઉવસંપન્નો ભુત્તો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૩૮) ઉવધાપં ચ દસવિદં, અસંવરં તદ્ધ ચ સંકિલેસં ચ; પરિવત્તતો ગુનો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૩૯) સસ્થરાનાદિદ્વાણા, દસ એવ દવાયો સમણુધમ્મં ચ; ઉવસંપન્નો ભુત્તો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૪૦) આસાયણું ચ સ્વવં, તિગુણં ઇંદ્રારસં વિવત્તતોઃ; ઉવસંપન્નો, ભુત્તો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૪૧) એવં તિદંડવિરથો, તિગરણુસુદ્ધો તિસદ્સત્તીસદ્ધો; તિવિદેણુ પડિછંતો, રક્ષામિ મહત્વએ પંચ (૪૨)

ઈચ્છેઅં મહત્વયઉચ્ચારણું ચિરત્તં મહત્તુદરણું ધિર્ધળલં વવસાથો સાહણુદ્ધો પાવનિવારણું નિકાયણુભાવવિસોદ્ધી પડાગાદરણું નિજ્જુલ્લણારાહણુ ગુણાણું સંવરજોગો પસત્થજ્જાણોવઉત્તાયા ભુત્તાયા ય નાણે પરમદ્ધો ઉત્તમદ્ધો, એસ ખલુ તિત્થંદરેહિં રથરાગદોરામહણેહિં દેસિથોપવયણુસ્સ સારો છન્નજીવનિકાયસંજમં ઉવથેસિથં તેલુક્કસક્કયં ઠાણું અખ્ખવગયા.

નમોત્યુ તે સિદ્ધ યુદ્ધ મુત્ત નિરય નિસ્સંગ માણુ-
મૂરણુ ગુણુરયણુસાયરમણુંતમપ્પમેઅ, નમોત્યુ તે મહધં

૩૨ પુત્ર: દેવં નત્તનિચારણં ચ, દેવદત્ત માર ચત્તવાચ્છંચ:

લિચં (૨) કૃષિચાકૃષિચં (૩) મૃતકાચમુચં (૪)
મહાકાચમુચં (૫) ઉત્તવાચં (૬) અવચ્છંચિચં (૭)
હવાલિચમો (૮) પવણવણ (૯) મહાપવણવણ (૧૦)
નંદી (૧૧) અણ્ચોગદારાઈ (૧૨) દેવિંદ-ચાચો (૧૩)
તંદુલચંચાલિચં (૧૪) ચંદાચિત્તચં (૧૫) પમાવચ્છમાચં
(૧૬) પોરિસિમંડલં (૧૭) મંડલચ્છવેચો (૧૮) ગણિ-
વિચ્છ (૧૯) વિચ્છત્તચરણવિચ્છિચ્છચો (૨૦) જાણવિભત્તી
(૨૧) મરણ વિભત્તો (૨૨) આયવિચ્છોદિ (૨૩) સંદેહ-
ણાચુચં (૨૪) વીયરાયચુચં (૨૫) વિદારકાચો (૨૬)
ચરણવિહી (૨૭) આઉરપચ્ચક્રખાણં (૨૮) મહાપચ્ચક્ર-
ખાણં, સંવેદિં પિ એચ્ચમ્મિ અંગળાદિરે ઉદ્ધાલિચો
લગવંતેંચી ઉપર પ્રમાણે (૨)

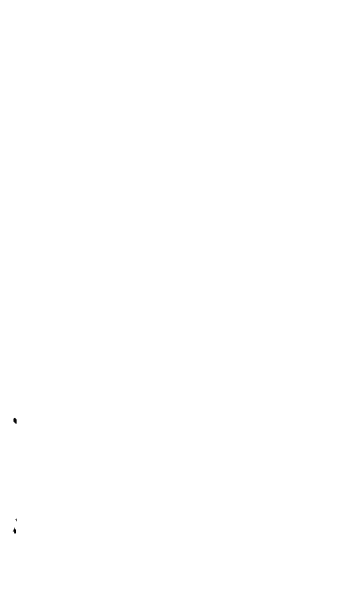
નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેદિં કમં વાઈચં
અંગળાદિરં કાલિચં લગવંતં, તં જહા—(૧) ઉત્તરચ્છ-
ચણાઈ (૨) દસાચો (૩) કાચો (૪) વવહારો (૫)
ઈસિલાસિચાઈ (૬) નિમ્મીહં (૭) મહાનિમ્મીહં (૮)
જંબુદ્વીવપણ્ણત્તી (૯) ચંદપણ્ણત્તી (૧૦) સૂરપણ્ણત્તી
(૧૧) દીવસાગરપણ્ણત્તી (૧૨) ખુદ્ધિચાવિમાણપવિભત્તી
(૧૩) મહાદિલચાવિમાણપવિભત્તી (૧૪) અંગચૂલિચાચો
(૧૫) વગ્ગચૂલિચાચો (૧૬) વિવાહચૂલિચાચો (૧૭)
અરુણોવવાચો (૧૮) વરુણોવવાચો (૧૯) ગરુલોવવાચો
(૨૦) ધરણોવવાચો—વેસમણોવવાચો (૨૧) વેલંધરોવવાચો
(૨૨) દેવિંદોવવાચો (૨૩) ઉદ્ધાણ્ણસુચો (૨૪) સમુદ્ધાણ્ણ-
સુચો (૨૫) નાગપરિચાવલિચાણ્ણં (૨૬) નિરયાવલિચાણ્ણં

પળતુવદિંઓ, મિરસા મણસા મન્યએણ વંદામિ (૧)
ગુરુ-તુખ્લેદિં મમં

ઇચ્છામિ ખમાસમણે ! ગુણિં એકંઆથ વંદિતા,
નમંસિત્તા, તુખ્લણદં પાયમૂદે નિહરમાણેણ, જે કેક
જાદુદેવસિયા સાદુણે દિદઠા સમાણા વા, વસમાણા વા,
ગામાણગામં દ્વંદ્વજમાણા વા, રાધંનિયા મંપુચંતિ,
ઓમરાધનિયા વંદંતિ, અગ્નયા વંદંતિ, અગ્નિયાઓ
વંદંતિ, સાવયા વંદંતિ, સાવિયાઓ વંદંતિ, અદપિ
નિસ્મદ્દેો નિહસાઓ ત્તિકદ્દદુ, મિરસા મણસા મન્યએણ
વંદામિ (૨) ગુરુ-અહમવિ વંદાવેમિ એકંઆથ

ઇચ્છામિ ખમાસમણે ! ઉવદિંઓહં, તુખ્લણદં,
સંતિયાં અહાકમ્પં વા, વત્યં વા, પડિગ્ગદં વા, કંણલં
વા, પાયપુચ્છણં વા, (ચયકરણં વા) અદ્રખરં વા, પયં વા,
ગાહં વા, સિલોગં વા, (સિલોગદં વા) અદકં વા, હેઉં
વા, પસિણં વા, વાગરણં વા, તુખ્લેદિં ચિઅત્તેણં દિદં,
મએ અવિણ્ણએણ પડિચ્છિયાં, તસ્સ મિચ્છા મિદુક્કકં
(૩) ગુરુ-આયરિયસંતિયાં

ઇચ્છામિ ખમાસમણે ! અહમપુવાઇં કયાઇં ના મે
કિઇકમ્માઇં આયારમંતરે વિણ્ણમંતરે સેહિઓ સેહાવિઓ
સંગહિઓ ઉવગ્ગહિઓ સારિઓ વારિઓ ચોઇઓ પડિ-
ચોઇઓ ચિઅત્તા મે પડિચોયણા (અખ્ખુદિંઓહં) ઉવ-
દિંઓહં તુખ્લણદં તપતેયસિરીએ ઇમાઓ ગાઉરંતસંસાર-
કંતારાઓ સાહદ્દદુ નિત્થરિસ્સામિ ત્તિકદ્દદુ સિરસા મણસા
મન્યએણ વંદામિ (૪) ગુરુ-નિત્થારગપારગા હોહ



—: ક્રમસદસ સ્તુતિ :—

મુખ્યદેવયાગ્યે કુંદેભિ કાઉરુશ્યાન્—અન્ન-અગ્ર
ક્રમસદસવિષ્ણુનયના, ક્રમવમુખી ક્રમવતર્કીયમયોગી;
ક્રમસે શિયતા ભગવતી, દાન ચતુર્દેવતા નિર્દિશ (૧)

—: પંચાચાર (ના અતિચાર) નું સૂત્ર :—

નાભાંભિ દંડાભાંભિ ચ, ચરુભાંભિ તપાંભિ તપ ય નીચિભાંભિ;
આયરાગું આપારો, ક્ષિય એસા પંચદા ભાષિએતા (૧) કાસે વિષ્ણુ
બાહુભાષે, ઉવદામે તદ અનિષ્ઠવર્ગ; વંદતમઅન્યનદંબએ, અદ્ઠકવિદે
નાભમાપારો (૨) નિરસદિચ નિષ્કંખિચ, નિશ્ચિતનિશ્ચિત્તા અમઃ
દિદ્ઠિચ; ઉવદૂથિદીકરણે, વચ્ચડસપમાવને અદ્ઠક (૩) પશ્ચિદામ
નેગલુત્તો, પંચદિં સમિષ્ઠિં તીદિં યુનીદિં; એસ ચરિતાપારો
અદ્ઠકવિદો દોઈ નાયવો (૪) ચારસનિદાંભિ વિ તપે, સમિષ્ઠંતર
બાહિરે કુસદ્દિદ્ઠકે, અગિલાઇ અળાહવી, નાયવો એ તપાપારો
(૫) અણુસણમૂળોઅરિયા, વિત્તિસંખેવાળું રસચ્ચાઓ; કાપકિસેસે
સંહીણુયા, ય બળઓ તવો દોઈ (૬) પાયચ્છિત્તં નિગળેતા, લેવાયચ્ચ
તહેવ સળઓ; જાણું ઉરસળો વિ ચ, અભિષંતરઓ તવો દોઈ
(૭) અણિમૂલિઅગ્રવીરિયો, પરક્રમર્ષ જે બહુતમાઉત્તો; જુવળ
અ બહાથામં, નાયવો લીરિયાપારો (૮).

—: અતિચારની ગાથા :—

સયણાસણુનપાણે, ચેકથ જઈ સિબજ કાય ઉચ્ચારે;
સમિષ્ઠ ભાવણા યુત્તી, વિતહાયરણે ય અર્કયારો (૧)

સંચારાદિ, આસનાદિ, અને આહાર-પાણી, અવિધિએ ગ્રહ
કરવાથી, અવિધિએ જિનેશ્વરને વંદન કરવાથી, સાધુ સાધ્વીને
વિનય ન કરવાથી, વસતિની અવિધિએ પ્રમાર્જના વિન્ કરવાથી
લઘુનીતિ-વડીનીતિનું અપ્રતિલેખિત ભૂમિ ઉપર પરક્રવવાથી, પાં
સમિતિ, બાર ભાવના અને ત્રણ યુક્તિ વિન્નું અવિધિએ સેવ

૪૦ દુષ્ટસ્થ દંડઃ સુખનરય મુક્ત, ન પાપેન દોષાય ચ મંત્રપદ્ધિઃ

ઈન્દ્રિય સંતોષ બળ ! દેવશિષ્ય પરિવ્રજાણું પડિલોડી જે વાંદણું સમાયિક, ઇન્દ્રિય, જનનકા લાપ આપા (મુન્ય ચરવા) કિય પાપેન સ્વચ-
સ્સવિં કરેમિત્તેં ઇન્દ્રિયમિ કમિન નમ્યદેવયાં અન્નતથા
સચ્ચસવિંનની ગાથા એકવાર (પડિલોડી જે વાંદણું) સચ્ચસવિ
(મુદસ્થ-પંગ્યાસારના અનિચારનો આકલ થા, ન આપડે લો આકે
નવકારનો કાઉરસગ્ગ લોગરસ)

બીજા આવશ્યકની મુદપતિ પડિલોડી જે વાંદણું ઇન્દ્રિય સંતો
બળ ! દેવશિષ્ય આજોડિ (આજોડિ) ઇન્દ્રિય—આજોડિમિ, તેમજ દેવશિ
ઓંકાણે કમગે (મુદસ્થ—સાન સાખ્યપદેસે
પ્રાણાનિપાત પાંચમાં — મમ્યામર્ગે))
સચ્ચસવિં વીરાસને ગેસીને—નવકાર
કરેમિ ભતેં ચત્તારિમંગલં ઇન્દ્રિયમિ
પડિકમિટિં પ્રિયાવદિયાં અમ્યામ્ત્ર
(મુદસ્થ—નવકાર કરેમિત્તેં ઇન્દ્રિયમિ
પડિકમિટિં વંદિતું) જે વાંદણું
અબુદ્ધિઓં જે વાંદણું આયદિય
ઉવન્ત્રાએં કરેમિ ભતેં ઇન્દ્રિયમિકમિ
તસ્સઉત્તરીં અન્નતથં જે લોગરસનો



લીલાસા

કાઉરસગ્ગ લોગરસ સચ્ચલોએં અન્નતથં એક લોગરસનો
કાઉરસગ્ગ પુકખરવદીં સુચરસં વંદણુવત્તિઆએં અન્નતથં
એકલોગરસનો કાઉરસગ્ગ સિદ્ધાણું મુદ્ધાણું સુચદેવયાએં કરેમિ
કાઉરસગ્ગ—અન્નતથં એક નવકારનો કાઉરસગ્ગ નમોર્દત્તં સુચદેવયા
(બહેનો—કમલદત્ત) ખિત્તદેવયાએં કરેમિ કાઉરસગ્ગ—અન્નતથં એક
નવકારનો કાઉરસગ્ગ નમોર્દત્તં નિસેખિતેં (બહેનો—યશ્યાઃ
ક્ષેત્રં) નવકાર

છદ્ધા આવશ્યકની મુદપતિ પડિલોડી જે વાંદણું સામાયિક,
ચઉવિસતથો, વંદણુ, પડિકમણુ, કાઉરસગ્ગ, પચ્ચક્ખાણુ—કથું છે છ

વતપતિ અમારો વતપતિ નમેત્તેનું વિવચનનું વતપતિપતિ
અમારો ભગવાન, અમારો આચાર્ય, અમારો વિદ્યાર્થી, અમારો
સર્વસાધુ, અમારો હૃદયનો સંત ભગ! રાષ્ટ્રના અસ્તિત્વમાં
(સંદિસાવે) હૃદય, અમારો હૃદયનો સંત ભગ! રાષ્ટ્રના કર્તૃ
(કરે) હૃદય, નવકારો ભરોસાનો નવકારો હૃદયકાર

હૃદયનો સંત ભગ! રાષ્ટ્રના પડિક્કમિત્તે હૃદય! (હૃદયનો) હૃદય,
જન્મજો દાય ઓધા (ગૃહસ્થ-ચરવત્તા) ઉપર રથાતિ અન્નચરવત્તિ
નમુત્તુણું કરેમિત્તે હૃદયનિઠામિત્તે તસ્મિન્નરી અન્નત્થં એક
લોગરસનો કાઉરસગ્ગં લોગરસ અન્નત્થં એક લોગરસનો
કાઉરસગ્ગં પુષ્પચરવત્તી સુઅરસ વંદિતુમિત્તે અન્નત્થં
સયણાસાનુત્તં ની ગાથા એકવાર (વડીલ એ વાર) અર્થસિદ્ધિ
(ગૃહસ્થ-પંચાચારના અતિચારની આઠ ગાથા, ન આવડે તો આઠ
નવકાર)નો કાઉરસગ્ગં સિદ્ધાણું ભુદાણું

ત્રીગ આવસ્યકની મુદ્ધપતિ પડિલેલી-એ વાંદણાં હૃદયનો
સંત ભગ! રાષ્ટ્ર આલેઉ? (આલેએ) હૃદય-આલેએમિ,
જેમે રાષ્ટ્રો સંચારાઉવદ્ધુકી (ગૃહસ્થ-સાત જાખો પહેલે
પ્રાણાતિપાતપૌપધર્મા-ગમણાગમણે) સન્નચરવત્તિ વીરાસને જેસીને-
નવકાર કરેમિત્તે ચત્તારિમંગલં હૃદયમિ પડિક્કમિત્તે
ધરિયાવહિયાં શ્રમણસૂત્ર (ગૃહસ્થ-નવકાર કરેમિત્તે હૃદયમિ
પડિક્કમિત્તે વંદિતુ) એ વાંદણાં અખ્ખુદિત્તે એ વાંદણાં
આયરિયઉવજ્જાએ કરેમિત્તે હૃદયનિઠામિત્તે તસ્મિન્નરી
અન્નત્થં તપચિંતવણી (ન આવડે તો સોળ નવકાર)નો
કાઉરસગ્ગં લોગરસ

છદ્ધા આવસ્યકની મુદ્ધપતિ પડિલેલી-એ વાંદણાં સદ્ગતીર્થ
પચ્ચક્ખાણુ કરી-સામાયિક, ચઉવિસત્થો, વંદણુ, પડિક્કમણુ,
કાઉરસગ્ગ, પચ્ચક્ખાણુ-કર્તુ છે જી (પચ્ચક્ખાણુ ધાર્યું હોય તો.

મરુતો સંઁ ભઁ ! પદ્મિય યાનિયાર વાનિયાર (વાનિયાર) મરુતો, યાનિયાર એવંકાર સાધુનનિયમ એકવિધ અમંયમ તેવીશ આશાનના પ્રમાદ પરિનિભાંદી (વાનિયાર) એ સમ્યક્તયમ ૧૨ વા ૧૨૪ યાનિયાર માંદી) અનિયાર સાધુનિ પદ્મિયમ દ્વિવિનિય દ્વિમાનિય દ્વિવિનિય-મરુતો સંઁ ભઁ ! (પદ્મિયાર) મરુતો વરસ નિયમ નિ દ્વિયાર, ૪ વરસ નિયમ ! પસાયકરી પદ્મિયતપ પ્રમાદ કરેતાર, એમ એવાને આપા એવ ક્ષીએ-આશાસતેવ એક ઉપવાસ, એ આપાનિય, વાનિયાર, એક એકાસાનાં, આક એવાસાનાં, એકવર સમ્યક્તપ (વાનિયાર) વાનિયાર તપકરી પદ્મિયારકેવ, એ તપ કરો દેવ કે તપમાં પ્રોત કરો દેવ તો પદ્મિયારકેવ કરેવું, અને ન કરો દેવ પરંતુ પાવ્યારકેવ કરેવો દેવ તો તલુત્તિ કરેવું, તથા નવ કરેવો દેવ તો મોત કરેવું.

(આ તપ ન કરવામાં આવે તો આશાભંગદાય અને પ્રતિક્રમણ અધુરું રહે-કલ્પ)

એવાંદણાં મરુતો સંઁ ભઁ ! અગ્નિદિગ્દેવો પતેવ્યામાનિયમ અગ્નિભંતર પદ્મિયમ આનેકે ! (આમેદ) મરુતો આમેનિ પદ્મિયમ, એકપદ્મિયસં એ વાંદણાં દેવસિય આનેકવ્ય પડિકંતા મરુતો સંઁ ભઁ ! પદ્મિયમ પડિકનું ! (ગુરુ-પડિક-મેદ) સમ્મ પાડિકમાનિ કરેમિભંતે મરુતો પડિકમિઉં ને મે પદ્મિયમો ખમા મરુતો સંઁ ભઁ ! પદ્મિય સત્ કદુ ? (કહેવ) મરુતો, ત્રણ નવકાર પદ્મિય સત્ (સાધુ ન હોય તો ત્રણ નવકાર વંદિતુ) સુઅદેવ્યાં

પછી દેવસિય પ્રતિક્રમણની જેમ (પરંતુ દેવસિય ને ક્ષણે પદ્મિય બોલવું) નવકાર વિગેરે પૂર્વક શ્રમણસત્ (વંદિતુ) ક્ષી-કરેમિભંતે મરુતો કામિ કાઉસસગ્ ને મે પદ્મિયમો તરસ ઉત્તરી અન્નતથા આર લોગસસનો કાઉસસગ્ લોગસસં મુદપતિ પડિલેહી-એવાંદણાં મરુતો સંઁ ભઁ ! અગ્નિદિગ્દેવો સમતપામ-

(સોમસ ન આવડે તો રૂઢ નવકાર) એ કહિયોય નવકાર, અને પદ્ધિને કેદાણે સંવચરની શબ્દ બાવડો, તથા તપને કેદાણે અદ્દમભક્તિમાં તપ-ક્રિય, ઇ-આવ, નવનીત, આર-એવ, મેલીત-મેલ, ઇ દગર સમસાવલ એમ કહેવું.

—: પ્રતિક્રમણમાં અવગ્રહપ્રવેશ-નિર્ગમ :—

દેવસિ-રાઈઅ-વીગ્રહ આવડવાના વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી શ્રમણસૂત્ર (વંદિતા) માં આવતા “તરંગાધમસસ કેવલિપન્નતસસ અબ્ભુદિહ્યોમિ આરાહણાએ” એ પાઠ જોડતાં ઉભા થતાં અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું, ખીલું વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી અબ્ભુદિહ્યોમિ આરાહણાએ અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું, ત્રીલું વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી તરત જ અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું, ચોથું વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી વિશાવજોચન અને નમોસ્તુ વર્ધમાનાય સૂત્ર પાઠેલા અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું, દરેક જગ્યાએ વાંદણામાં આવતા “નિસીદિ” જોડતાં અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરવો, અને “આવરિસયાએ” કહીને અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું.

પદ્ધિ-વગેરેમાં-શ્રમણસૂત્ર (વંદિતા) પછી અવગ્રહ બહાર રહીને જ પદ્ધિઅધિતો આરંભ કરવો, ત્યારબાદ પ્રથમ વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી “સંણુદાખામણેણ” ખામીને અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું, ખીલું વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી “પત્તેઅખામણેણ” ખામીને અવગ્રહમાંથી બહાર નીકળવું, ત્રીલું વાંદણાનું લેકું સમાપ્ત થયા પછી શ્રમણસૂત્ર (વંદિતા) માં આવતા.

તસસ શ્રમસસ કેવલિપન્નતસસ અબ્ભુદિહ્યોમિ આરાહણાએ

લેવામાં હરિયાવદિ કરનારો ખમ્બાએ કહ્યું નથી. હવેનાં કરનારો તેમાં પડેલાં અને પછી હરિયાવદિ કરનાર છે.

ખુન : હરિયાવદિ કરી-ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! સજ્જાય કરું ? (કરેલ) હજી, કહી નવકારં ધમ્મોમંગલંની પાંચ ગાથાં ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! ઉપવાસ કરું ? (કરેલ) હજી, ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! ઉપવાસ કરનારની કાલિસગ્ગ કરું ? (કરેલ) હજી, ઉપવાસ કરનારની કરેમિ કાલિસગ્ગ-અન્નપાક એક નવકારનાં કાલિસગ્ગ પાત્રી પ્રગટ નવકારં હજીયં સંઠ ભાં ! (ગુરુ-લાભ), કદં લલ્લુ ? (ગુરુ-જાણીયું પૂરવસાદુલિં). આવરિસઆમે ? (ગુરુ-જાણીયું), સજ્જનનરનું ઘર ? (ગુરુ-અમુકવ્યક્તિનું)

—: પડિલેલણ (સાંજની) વિધિ :—

ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! ગાદુપરિપુન્ના પોરિસિ ? (તદત્તિ) ખમાં હરિયાવદિ કરી-ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! પડિલેલણ કરું ? (કરેલ) હજી, ખમાં હજીયં સંઠ ભાં વસતિ પ્રમાણું ? (પમજ્જેલ) હજી, કહી સવારની જેમ પાંચવાનાં (ઉપવાસ હોય તો મુલપત્તિ રજેલરણ અને આસન) પડિલેલવાં, પછી (પાંચવાનાં પડિલેલણ કરનારને હરિયાવદિ) ખમાં હજીયં કરી ભગવન્ ! પસાય કરી પડિલેલણ પડિલેલવાલ ? (પડિલેલવાલે) હજી, કહી સ્થાપનાલ પડિલેલવા પરંતુ તેમાં પ્રથમ મુલપત્તિઓ વિં સર્વ પડિલેલો છેલ્લા સ્થાપનાલ પડિલેલવા, પછી ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! ઉપવિ મુલપત્તિ પડિલેલ ? (પડિલેલેલ) હજી, કહી મુલપત્તિ પડિલેલો ખમાં હજીયં સંઠ ભાં ! સજ્જાય કરું ? (કરેલ) હજી, નવકારં ધમ્મોમંગલં ની પાંચ ગાથાં પછી આહાર (અશનાદિ) વાપર્યો હોય તો એ વાંદણાં (ન વાપર્યું હોય તો ખમાં) પછી હજીયં કરી ભગવન્ પસાય કરી પચ્ચક્ખાણુનો આદેશ દેશોલ ! કહી પચ્ચક્ખાણુ કરે, ખમાં હજીયં સંઠ ભાં !

બેવાંદળાં (નદિતો-ખમા) ઇચ્છાકારં અખ્ખુદ્ધિઓ બેવાંદળાં
પચ્ચક્ખાણુ કરી બદ્ધવેત્તના બે આદેશ માગવા.

—: સંવચ્છરી ખામણા :—

પ્રથમ ઉપર પ્રમાણે છેલ્લા બે વાંદળાં મુત્રી દ્વાદશાવર્તવંદન કરવું.

(ચોમાસીશરૂ) ખમાં દેવસિચ્ચ આતોદ્ધચ પડિકંતા
ઇચ્છાં સંં ભં ! ચોમાસી મુદપત્તિ પડિલેદકં ? (પડિલેદકં)
ઇચ્છં, મુદપત્તિ પડિલેલી બે વાંદળાં ઇચ્છાં સંં ભં ! ચોમાસિચ્ચ
આલોઉ ? (આલોદ્ધ) ઇચ્છં આલોએમિ, જે મે ચોમાસિઓં
સચ્ચસ્સવિં ઇચ્છકારી ભં ! પસાયકરી ચોમાસિનપ પ્રસાદ કરશેછ
(ગુરુ-અદ્ભુત્તેણું આદિ યથારક્કિત તપ કરી પદોંચાડવો) શિચ્ચ
પછદ્ધિઓ (તદત્તિ) કહે, બે વાંદળાં ઇચ્છાં સંં ભં ! અખ્ખુ-
દ્ધિઓદં પતેચ્ચખામણેણું અખ્ખિનંતર ચોમાસિચ્ચ ખામેકં ?
(ખામેદ) ઇચ્છં ખામેમિ ચોમાસિચ્ચ ચઉમાસાણું અદ્ધપક્ખાણું
એગસયવીસરાઇદિયાણું જંકિંચિં બેવાંદળાં

(સંવચ્છરી શરૂ) ચોમાસી પ્રમાણે, પરંતુ ચોમાસીને
ઠેકાણે સંવચ્છરી બોલવું (ગુરુ-તપમાં અદ્ભુત્તેણું આદિબોલે)
ખામણાંમાં-ગારસમાસાણું ચોવીસપક્ખાણું તિસયસદ્ધિરાઇદિયાણું
આદિ બોલવું. છેવટે પચ્ચક્ખાણુ કરી બદ્ધવેત્તના બે આદેશ
માગવા.

—: પોરિસિની વિધિ :—

છ ઘડી દિવસ ચણા પછી ખમાં ઇચ્છાં સંં ભં !
બહુપડિપુન્નાપોરિસિ ? (તદત્તિ), ખમાં ઇરિયાવહિં ખમાં
ઇચ્છાં સંં ભં ! પડિલેલણ કુ ? (કરેલ) ઇચ્છં, કહી મુદપત્તિ
પડિલેલી (ચોમાસામાં પોરિસિ લણાવીને કાળે લેવો).

પિંડ-ત્રણે દ્રાગના સામાસામ, ઇન્દ્રિય, મનુ-વિન્દ્રિય. (૪) આશ્ચર્યપિંડ-પોતાના કળ, મનિ, શિક્ષ-વિન્દ્રિય તથાપ્ય કરવા. (૫) વર્તીપદ્મપિંડ-દીનપાત્રું જાળાવતું. (૬) ગિદિન્સાપિંડ-ઓપધ-વિન્દ્રિય બતાવતું. (૭) કૌંચપિંડ-ડરાવતું, આપ આપવો. (૮) માનપિંડ-સાધુઓ પાસે એવી પ્રતિજ્ઞા કરે કે “મહું ક્રાન્ધિવાળો છું” તેથી સારો આદાર જાતી આપું, એમ કરી ગૃહસ્થને વિડંગના કરે. (૯) માયાપિંડ-મુદા મુદા વેપ પહેરે તથા ભાષા બદલે. (૧૦) લોભપિંડ-જાલસા વડે ધમું ભટકે. (૧૧) પૂર્વ-પશ્ચાત્ સંસ્તવ-પહેલા ગૃહસ્થના મા-આપની અને પછી સામુ-સસરાની પ્રશંસાપૂર્વક તેમની સાથે પોતાનો પરિચય જાળાવે. (૧૨ થી ૧૫) વિદ્યા-મંત્ર-ચૂર્ણ-યોગપિંડ-વિદ્યા, મંત્ર, નેત્રાન્જન-વિન્દ્રિય ચૂર્ણ, પાદ-લેપાદિ યોગનો ઉપયોગ કરવો. (૧૬) મૂળકર્મપિંડ-ગર્ભનું સ્તંભન, ધારણ, પ્રસવ તથા રક્ષામંધનાદિ કરવું.

સાધુ તથા ગૃહસ્થ બંનેના સંયોગથી થતા એપણાના

૧૦ દોષ

(૧) શંકિત-આધાકર્માદિક દોષની શંકાવાળો (૨) અક્ષિત-મધ વિન્દ્રિય નિન્દનીય પદાર્થોના સંઘટ્ટાવાળો (૩) નિક્ષિપ્ત-સચિત્તની મધ્યમાં રહેલું. (૪) પિહિત-સચિત્તથી ઢાંકેલું. (૫) સંહત-દેવાના પાત્રમાં રહેલા પદાર્થને ખીજ પાત્રમાં નાંખીને તે વાસણથી આપવું. (૬) દાયક-બાળક, વૃદ્ધ, નપુંસક, ધ્રુજતો, આંધળો, મહોન્મત્ત, હાથ-પગ વિનાનો, બેડીવાળો, પાદુકાવાળો, ખાંસીવાળો, ખાંડનાર, દળનાર, જીજ્ઞનાર, ફાડનાર, કાતરનાર, પિંજનાર, વિન્દ્રિય કાયના વિરાધક પાસેથી, તેમ જ ગર્ભાધાનથી આઠ માસ પછી (નવમા માસથી ઉઠ-એસ કર્યા વિના આપે તો દોષ નહિ) તથા સ્તન્યજીવી બાળકને મૂકીને આપતી સ્ત્રી પાસેથી આદાર-લેતાં (આદાર તથા સ્તન્યજીવી બાળકને મૂકે છતાં રહે નહિ તેવી સ્ત્રી પાસેથી આદાર-લેતાં દોષ નહિ) જિનકલ્પિ તો ગર્ભાધાનથી જ તથા

માયં, લોભં પિચ્છં તદા દેસાં (૯) કાલં અપમકપાપં,
પેશુતં રક્તચરમસમાક્રિતં; પચ્ચગિવાયં, ખાપતોસં નિચ્ચનમચ્ચયં
(૯) વોસિરિયુ કંમાદં, મુક્કપમચ્ચાસંચાવિચ્ચમ્મચ્ચાસં; દુચ્ચકં
નિચ્ચંધાચ્ચાદં, અચ્ચહાસંધાચ્ચાચ્ચાસં (૧૦) એચ્ચા દં નચ્ચિ મે કંદા,
નાદ મન્નરસ કંદસચ્ચં; એચ્ચં અદોચ્ચમાચ્ચાસં, અચ્ચપાચ્ચમાચ્ચાસં
(૧૧) એચ્ચા મે સાસચ્ચા અચ્ચા, નાચ્ચદંચ્ચાચ્ચાસંચ્ચા; એચ્ચા મે આચ્ચિ-
ભાયા, સચ્ચે સંદેતમકપાયા (૧૨) સંદેતમમૂસા જ્જેચ્ચા, પત્તા
દુક્કપપરંપરા; તમેદા સંદેતમસંચ્ચં, સચ્ચં તિચ્ચિયેચ્ચ
વોસિરિચ્ચં (૧૩) અચ્ચિદંતો મદ દેવો, તત્તવચ્ચચ્ચં મસાચ્ચાચ્ચા
જિણુપન્નતં તત્તં, કચ્ચ સચ્ચતં મચ્ચે ગચ્ચિચ્ચં (૧૪) આ માચ્ચા
ત્રણવાર કહેવી, પછી ત્રણ (ગ્રંથસ્થ-આત) નવકારો ગણવા પછી.

ખમિચ્ચ ખમાવિચ્ચ મમ ખમદ, સચ્ચદ, જ્જનિકાય; સિદ્ધ-
સાખ આલોચ્ચણુદ, મુજ્જદ વહર ન ભાવ (૧૫) સચ્ચે જ્જવા
કમ્મવસ, ચઉદ્ધરાજ ભમંત; તે મે સચ્ચ ખમાવિચ્ચા, મુજ્જવિ તેદ
ખમંત (૧૬) જંજં મણેણુ અદ્ધં, જંજં વાચ્ચેણુ ભસિચ્ચં પાવં,
જંજં કાચ્ચેણુ ક્યં, મિચ્ચા મિ દુક્કહં તસસ (૧૭).

—: વાર્ષિક કાઉરસગ્ગની વિધિ :—

ચૈત્ર સુદ ૧૧-૧૨-૧૩ અથવા ૧૨-૧૩-૧૪ અથવા ૧૩-
૧૪-૧૫ એ ત્રણ દિવસ દરરોજ દેવસિચ્ચ પ્રતિકમાણુમાં સગ્ગાય
પછી—ખમાં ધરિયાવલિ કરી—ખમાં ધચ્ચાં સંં ભં !
અચિત્તરજ્જ ઓહણુવણુત્થં કાઉરસગ્ગ કર્? (કરેલ) ધચ્ચં, અચિત્તરજ્જ
ઓહણુવણુત્થં કરેમિ કાઉરસગ્ગં—અન્નત્થં ચાર લોગરસ (સાગરવર
ગંભીરા સુધી)નો કાઉરસગ્ગં પારી-લોગરસં

—: લોચના કાઉરસગ્ગનો વિધિ :—

લોચ કરવો હોય તે દિવસે લોચ ક્યાં અગાઉ ખમાં ધરિયાવલિ
કરી ખમાં ધચ્ચાં સંં ભં ! (સચિત્ત) અચિત્તરજ્જ ઓહણુવણુત્થં

હુકડં, પોસદના અઢાર દોપમાં જે દોર્ન પાપદોષ તાળ્યા હોય તે સવિહુ.

—: મન્નહજિણાણું (આવકનાં ૩૬ કર્તવ્ય) :—

મન્નહ જિણાણમાં, મિચ્છં પરિવરણ મન્ન સમ્મનં; અગ્નિય આવસસયમ્મિ, ઉગ્ગલુત્તો દોષ પદ દિવસં (૧) પચ્ચેન પોસદવાયં, દાણું સીલં તવોચ લાવોચ; સન્નજાય નમુક્કારો, પરોવપારો ચ જયણા ચ (૨) જિગપૂચ્યા જિગપૂચ્યામં, ગરપૂચ્યા સાદમ્મિચ્યામં વચ્છદસં; વવદારસય મુદ્ધી, રદન્તતા નિચન્તતાય (૩) ઉવસમ વિવેગ સંવર, ભાસાસમિદ્દં કલ્લવકકાયાય; થમ્મિચન્તણુસંસંગો, કરણદ્ધો ચરણપરિણમો (૪) સંયોવરિયાદુન્નાણો, પુત્થપણિદાણં પભાવણાતિથે; સદ્દાણ કિચ્ચએચં, નિચ્ચં મુગુદ્ધએસેણં (૫)

—: ગમણાગમણે આલોચન સૂત્ર :—

ધમ્મિદાકારેણ સંદિસદ ભગવન્ િ ગમણાગમણે આલોકિ ? (આલોહૈહ) ઇચ્છં આલોએમિ.

ધર્યાસમિતિ, ભાપાસમિતિ, એવાણાસમિતિ, આદાનભંડમત્તનિ-
ક્રખેવણાસમિતિ, પારિદ્દકાપનિકાસમિતિ, મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાય-
ગુપ્તિ, એ પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, અષ્ટપ્રવચનમાતા, આવકતણે
ધર્મે સામાયિક પોસહ લીધે રૂડી પેરે પાળી નહિ, જે કંઈ ખંડના-
વિરાધના હુછ હોય, તે સવિહુ.

—: પચ્ચક્ખાણ (પ્રભાતનાં) :—

(૧) મુદ્ધિસહિચ્ચં—મુદ્ધિસહિચ્ચં પચ્ચક્ખાધ અન્નતથણા-
ભોગેણું, સહસાગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સન્વસમાલિવત્તિયાગારેણું
વોસિરધ.

(૨) નમુક્કારસહિચ્ચં મુદ્ધિસહિચ્ચં—ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કાર-
સહિચ્ચં મુદ્ધિસહિચ્ચં પચ્ચક્ખાધ, ચઉવિવહં પિ આહારં—અસણું
પાણું ખાધમં સાધમં અન્નતથન્થી ઉપર પ્રમાણે.

તિવિહાર ઉપવાસ-મૂરે ઉગ્ગયે અમ્ભનદ્કં પચ્ચક્રપાદ
તિવિદંપિ આહાર-અસણું પાણું ખાઈમં સાધમં અન્નતથા સદસા
પારિદ્ધાં મહત્તરાં સચ્ચં

પાણહાર પારિશિં (સાંખ્યોગિનિં મૂરે ઉગ્ગયે પચિમં
અવર્તે) મુદ્ધિક્કસદિયાં પચ્ચક્રપાદ, અન્નતથા સદસાં પચ્ચક્ર
દિસાં સાદુ મહત્તરાં સચ્ચં પાણમ્ભવયો ઉપર પ્રમાણે.

(ચોથબક્ષાદિ દોષ નો—ચોથ, ઘટ્ટ, અદ્દમ, દસ, આદસ,
ચઉદસ, ચોસસ, અદ્દારસ, તીસ, આતીસ, ચોવીસ, ઇચીસ,
અદ્દાવીસ, તીસ, અત્તીસ, ચોત્તીસ, આ દરેકની સાથે ભત્તં
અમ્ભનદ્કં શબ્દ જોડી ભોજનું).

(૮) પાણહાર-પાણહાર પારિશિંથી ઉપર પ્રમાણે (બદ્ધ
આદિયાળાને પ્રથમ દિવસ પછી)

(૮) ચઉવિહાર ઉપવાસ-મૂરે ઉગ્ગયે અમ્ભનદ્કં પચ્ચક્ર-
પાદ ચઉવિદંપિ આહાર-અસણું પાણું ખાઈમં સાધમં અન્નતથા
સદસાં પારિદ્ધાં મહત્તરાં સચ્ચં વોસિરર્ધં

—: પચ્ચક્રપાણુ (સાંજના) :—

(૧) ચઉવિહાર ઉપવાસ-પારિદ્ધાવણિયાગારણું વિના
સવારની જેમ.

(૨) પાણહાર-પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્રપાદ અન્નતથા
સદસાં મહત્તરાં સચ્ચં વોસિરર્ધં.

(૩) ચઉવિહાર-દિવસચરિમં પચ્ચક્રપાદ ચઉવિદંપિ
આહાર-અસણું પાણું ખાઈમં સાધમં અન્નતથાથી ઉપર પ્રમાણે.

(૪) તિવિહાર-દિવસચરિમં પચ્ચક્રપાદ તિવિદંપિ આહાર-
અસણું ખાઈમં સાધમં અન્નતથાથી ઉપર પ્રમાણે.

(૫) દુવિહાર-દિવસચરિમં પચ્ચક્રપાદ દુવિદંપિ આહાર-
અસણું ખાઈમં અન્નતથાથી ઉપર પ્રમાણે.

કાળ	કાન્સુવ૧પથી	કાન્સુવ૧પથી	અન્સુવ૧પથી
પાણી	૪, પ્રદર	૫, પ્રદર	૩, પ્રદર
સુખડી	૧, માસ	૨૦, દિન	૧૫, દિન
કાંબળી	૪, ઘડી	૨, ઘડી	૬, ઘડી
પદ્મા	૪	૩	૫

(૧) કાગણુ સુદ ૧૫થી-આઠપાલો, નવું પીત્તલ તલનું તેલ, બદામ વિના મેવો, ખજૂર, ખારેક, ટોપરાની કાચલીઓ (ગોળો ફેડેલ બીજે દિને અલક્ષ) આઠ માસ બંધ. (૨) આદર્શથી-કેરી અને કાચી ખાંડ કાર્તિક સુદ ૧૪ સુધી બંધ. (૩) અસાડ સુદ ૧૫થી-બદામ ચાર માસ બંધ (આખી ફેડેલ બીજે દિને અલક્ષ)

—: અણાહારી :—

(૧) અગર (૨) અફીણ (૩) નિંબપંચાંગ (૪) આસન (૫) તગરગંઠોડાં (૬) એળીઓનાં ઘણા દિન ન વાપરવો (૭) લગદર (૮) અંબર (૯) પાનની જડ (૧૦) અતિવિપ કૃણા (૧૧) ગોમૂત્ર (૧૨) ઉપલેટ (૧૩) જવખાર (૧૪) ફરીયાતુ (૧૫) ગજો (૧૬) કસ્તુરી (૧૭) ગુગળ (૧૮) દહુ (૧૯) દાડમછાળ (૨૦) તમાકુ (૨૧) ચિત્રમૂળક (૨૨) કાથો અથવા ખેરસાર (૨૩) ત્રિક્ષણા (૨૪) ફટકડી (૨૫) કુવારનાં મૂળ (૨૬) બહેડાંની છાળ (૨૭) બુચકણ (૨૮) બીયો (૨૯) હીરાબોલ (૩૦) રીંગણી (૩૧) હીંમજ અને હરડે (૩૨) સાણખાર (૩૩) સુખડ (૩૪) સુરોખાર (૩૫) અફીણ અને કેસરનો લેપ (૩૬) લોબન (૩૭) દર્ભમૂળ (૩૮) વખમો (૩૯) રક્ષા (૪૦) પુવાડીયાના બીજ (૪૧) કસ્તુરી સાથે અંબર (૪૨) કેરમૂળ (૪૩) બાવળ છાલ (૪૪) ગોમૂત્ર ત્રિક્ષણા ગોળી (૪૫)

:- આગમનું રહસ્ય :-

(૧) “અસદાહમ્ભુવન્મયસ્ય” ઝીયડ્ય અવાશિય” નિ
મજ્ઞત્યાઃ આયરણા વિ હુ આણુ, નિ વિયાગુઓ
મુખાદુ મન્નાંતિ (૪૬)

દંભ વિનાના પુરૂષોએ આચરેલું તથા શારદા સાપેક્ષ તેમજ
ગીતાર્થ પુરૂષોએ નિર્ણય નહિ કરેલ એવી પ્રજ્ઞાસિદ્ધાંતોને પણ
ભગવાનની આજ્ઞાનુસ્ય આની મધ્યસ્થ પુરૂષો વિનયપૂર્વક તેનું અર્થ
માન કરે છે. (ચં ૭૫૦)

(૨) સૂત્ર, સૂક્ષ્મિ, નિર્ઘુક્તિ, ભાષ્ય, વૃત્તિ, પરંપરા, અને
અનુભવ,

આ સાતે શાસ્ત્રનાં અંગ કલાં છે, માટે આ સાતથી સત્ય
અર્થ પ્રાપ્ત થાય, આ સાતથી અવિરૂદ્ધ માર્ગ તે જિનાના
(કાણાંગ).

(૩) આણાર્હ તયો આણાર્હ સંજ્ઞો, તદય દાણમાણ્યો;
આણારહિઓ ધમ્મો, પસાસ પુલ્લવ્ય પરિહાર્હ (૩૨)
જિતેશ્વરની આજ્ઞાપૂર્વક જે દંભ કરવું, તે-તપ, તે-સંયમ
અને તે-દાન બાળવું.

જિતેશ્વરની આજ્ઞારહિત પોતાની શુદ્ધિથી સારામાં સારું
કરવામાં આવે તો પણ તે સર્વ શાસ્ત્રની વ્યેગ નિર્ધન છે (સં ૦ સિ ૦)

(૪) વીતરાગ ! સપર્યાતઃ, તવાજ્ઞાપાલનં પરં;

આજ્ઞારાદ્ધા વિરાદ્ધા ચ, શિવાય ચ ભવાય ચ (૪)

કલિકાળ સર્વજ્ઞ શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય ભગવંત વીતરાગ સ્તોત્રમાં
કરમાવે છે કે :- હે વીતરાગ ! તારી દ્રવ્યપૂજનથી પણ તારી આજ્ઞાનું
પાલન કરવું તે વધારે શ્રેષ્ઠ છે. ,

કારણ કે :- આજ્ઞાનું પાલન કરવાથી સર્વદુઃખથી મુક્ત થવાય
છે. અને આજ્ઞાનું ખંડન કરવાથી સંસારમાં રખડપટ્ટી વધારાય છે.

અને ભગવાનની આજ્ઞાને લક્ષમાં રાખીને તેમની આજ્ઞાને અનુસરીને જે કંઈ અવધાર કરવો તે સર્વ સાચો અવધાર છે.

પ્રભુની આજ્ઞાની અપેક્ષા વિનાનો સર્વ અવધાર સંસારની જ વૃદ્ધિ કરનાર છે.

માટે ભગવાનની આજ્ઞાની અપેક્ષા રાખ્યા વિના જે કંઈ વ્યવહાર થાય છે તેમાં પ્રીતિ ધારણ કરવી નહિ.

(૯) માસે માસે ઉ જા અગ્નઃ, ઐગમિત્યેષુ પારમે;

કલહે ગિહત્ય માસાહિં, સવ્યં તીકં નીરત્યયં (૧૩૪)

ગચ્છાચારંમાં જણાવ્યું છે કે :—માસખમણને પારણે માસખમણ, જે મારીને પારણે જે મારી, ત્રણ મારીને પારણે ત્રણ મારી આદિ કરે, અને પારણામાં એક જ વખત ભાત-કુરી આદિ વાપરનારી સાધ્વી, ભગવાનની આજ્ઞાવિરૂદ્ધ થઈ કોઈના મર્મ ઉઘાડે, આળ આપે, શાપ આપે, તેમજ ગાળો બોલીને ઝઘડો કરે, તો તેનું સર્વ તપ-જપ-ચારિત્ર નિષ્ફળ બને છે.

(૧૦) જં અન્નાણિ કમ્ભં ખવેઈ, બહુઆહિં વાસકોડીહિં;

તં છાણી તિહિગુતો, ખવેઈ ઉસાસમિત્તેણ (અનુ૦)

ઉત્ર તપ-જપ આદિ અનેક કષ્ટકારી ક્રિયાઓ કોડો વર્ષ મુધી કરીને અજ્ઞાની આત્મા જેટલા કર્મોનો ક્ષય કરે છે, તેટલા કર્મોને મન વચન અને કાયાની અશુભ પ્રવૃત્તિને રોકનાર જ્ઞાની આત્મા શ્વાસોશ્વાસમાં ક્ષય કરે છે.

(૧૧) કિં બહુણાઈહ જહજહ, રાગ દોસા લહું વિલિજજંતિ;

તહ તહ પયદિઅવ્યં, એસા આણા જિણુંદાણું (૧૬૫)

ઉં શ્રીમદ્દશોધિજયજી ગુરૂતત્વનિશ્રયમાં આગમનું રહસ્ય અર્થાત્ ભગવાનની આજ્ઞા કોને કહેવાય તે બતાવે છે કે :—જેમ જેમ રાગ-દ્વેષ અને મોહ ઓછા થાય, તેમ તેમ વર્તણું, એવા વિવેકના વાગ્દાનની વાત એ

(૫) વડીલના વિરમ્માં દેવવંદનની જેમ સ્થાપનાછતે દરેક ગુરુવંદન કરવું લેખિએ.

દરેક ક્રિયામાં સ્થાપનાછ પાસે ગુરુની જેમ જ ગુરુ માની આદેશ માગવા, અને સાક્ષાત્ ગુરુદેવ જ આજ્ઞા આપે છે તેમ સમજવું.

(૬) ગુરુ અથવા વડીલથી સ્વપદ્મ (પુરુષર્થ) પુરુષ અને સ્ત્રીર્થ (સ્ત્રીર્થ) સાધનાઓ હોય અને પરપદ્મ (સ્ત્રીર્થ) પુરુષ અને પુરુષર્થ (સ્ત્રીર્થ) તેર હોય અથવા રાખી દૂર રહેવું, પરંતુ ત્યાં જ રહે પડે ત્યારે વડીલની આજ્ઞા મેળવીને અવગ્રહમાં પ્રવેશ કરવો.

(૭) હીણસ્ત્રવિ મુદ્ધપર-વગસ્ત્ર નાણાદિયસ્ત્ર કાયવ્યઃ જણુચિત્તગાહણાત્યં, કુરિંતિ સિંગાવસેસે વિ શિથિલ આચારવાળો હોય પરંતુ અગાધજ્ઞાની હોય, અને શુદ્ધ દેશના આપતો હોય તો લોક અપવાદ નિવારણ કરવા તેનું વૈયાવચ્ચ, અલ્પજ્ઞાનિ અને ઉગ્ર ક્રિયાવાળાએ કરવું લેખિએ. અન્યથા શાસન હેતુના (સાધુઓ ઉપર અભાવ) થાય કે :—આ લોકો ધર છોડ્યાં પરંતુ પરસ્પર ઈર્ષ્યાવાળા છે. (૩૪૭ ઉ૦ મા૦)

—: સાધુત્વની ભાવના :—

(૧) સમસ્ત જગત (પદ્મ દ્રવ્યાત્મક)ને અનાદિ-અનંત તેમ જ ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રુવ સ્વરૂપ જાણીને મધ્યસ્થભાવ ધારણ કરે (૨) સર્વજ્ઞ અને સર્વદર્શી શ્રી વીતરાગાં ભગવંતોએ ભાષેલ હેય-ઉપાદેય સ્વરૂપી મોક્ષમાર્ગમાં અવિચ્છલિત શ્રદ્ધા ધારણ કરે (૩) શ્રી જિનેશ્વર ભગવંતોએ ભાષેલ શુદ્ધાત્મસ્વરૂપને નયસ્વરૂપે યથાર્થ જાણી અનાદિ-અનાત્મકભાવને દૂર કરવા પ્રયત્ન કરે. (૪) નિરંતર પોતાના આત્માની શુદ્ધિનું લક્ષ રાખે (૫) જગતના સમસ્ત છવો પ્રત્યે યથાયોગ્ય મૈત્રી-પ્રેમોદ-માધ્યસ્થ અને કારણ્યભાવ રાખે (૬) પાંચ મહાવ્રતોના પાલનમાં સદા ઉત્સાહી ચિત્તવાળો રહે (૭) પાંચ ઇન્દ્રિયોના વિપયોથી વિરામ પામે (૮) સાધુના પ્રધાનભાવ

(૫) દોઢ વખત તથા [સાધુ-સાધ્વી] બોલી નવ તો પણ સદન કરતાં શીખી લેવું.

(૬) આગંતુક [મહેમાન] સાધુ-સાધ્વી સાથે લેવા-દેવાનો તથા ભક્તિ અને વંદનનો અવધાર ગુરૂની આજ્ઞા પૂર્વક કરવો.

(૭) ઉન્માર્ગે જતા શિષ્યને ગુરૂ અટકાવે અને દિનવચન કહે, ઉન્માર્ગે જતા ગુરૂને શિષ્ય અટકાવે અને દિનવચન એકાન્તમાં વિનયપૂર્વક કહે, તેવી રીતે સાધુ-સાધ્વી-આવક-આવિકામાં પરસ્પર જાણવું, જેમકે એક આવિકા પણ ઉન્માર્ગે જતા દુરંધર આચાર્યને પણ હિતવચન કહી શકે છે.

(૮) પરસ્પર સંપ રાખવો, અને લગ્નામણીને રહેવું, સ્વભાવ યોગ્યો રાખવો નહીં, ઈર્ષ્યા અને નિન્દાનો સદંતર ત્યાગ કરવો.

(૯) “ હૃષ્ણામિ ખમાસમણો વંદિઉ ”

હૈ ક્ષમાશ્રમણ ! હું આપને વંદન કરવાને ઈચ્છું છું, આમાં ‘ખમા’ એટલે ‘ક્ષમા’ રાખવી એ સાધુતું મુખ્ય કર્તવ્ય બતાવ્યું છે,

(૧૦) વૈયાવચ્ચ કરવામાં કાયર ન બનવું, કારણ કે મદાન પુણ્યનો ઉદય હોય તોજ ભક્તિનો લાભ મળે, અભ્યંતર ભક્તિ તેજ કહેવાય કે જે ગુરૂતું ચિત્ત પ્રસન્ન રાખવું અથવા ગુરૂની આજ્ઞાનું પાલન કરવું.

(૧૧) નવરા જેસી રહેવું નહીં, પરંતુ જાણવું, અર્થ વિચારવા, વાંચવું, સ્વાધ્યાય કરવો, જાપ જપવો, ધ્યાન કરવું, અગર સેવા-ભક્તિ કરવી.

(૧૨) જ્ઞાનાવરણીયના ઉદયે જ્ઞાન ઓછું હશે તો ચાલશે, શરીરની શક્તિના અભાવે તપશ્ચર્યા ઓછી કરશે તો પણ ચાલશે, ખેઠા ખેઠા ક્રિયા કરશે તોપણ ચાલશે, પરંતુ “ વ્યવહારશુદ્ધિ ” પહેલી જોઈશે, કારણ કે એક વખત પણ કૃતા વ્યવહાર બગાડ્યો તો પણ લોકો સદાયને માટે શંકાની દષ્ટિએ જોશે-આંગણી કરશે,

(૧૮) મલીન વ્યવહારવાળા સાધુ-સાધ્વી શ્રાવક અને શ્રાવિકાઓનો ઘણો પરિચય રાખવો નહીં, ઉચિત વ્યવહારુ, ત્યાંથી ખસી જવું, છેવટે ગામ છોડી દેવું.

(૧૯) આપણા નિમિત્તે કોઈ અધર્મ પામે-પાપકર્મ બાંધે કે પતિત થતું હોય તો આપણી પ્રગતિ બદલાયતી નોંધીએ, જેમ કે-ગામ છોડવું, તેવા સ્થાને જવું નહીં, સંસર્ગમાં ન આવવું, ફરે ખસી જવું.

(૨૦) દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને લાવને આશ્રી સંયમની શુદ્ધિ અને આત્મગુણ (દર્શન-જ્ઞાન અને આદિત્ર) ની વૃદ્ધિ થાય તે પ્રમાણે વર્તવું.

—: શિષ્ય-ગુરુની પ્રશ્નોત્તરી:—

(૧) ઇચ્છાં સંદિં લગવન્? લાલ (૨) કલં લઇશું? જહા ગહિયં પૂવસાહિં (૩) આવરિસઆએ? જરસન્નેગો (૪) સન્નતરતું ઘર? અમુક વ્યક્તિનું (૫) ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિં જવણિજ્ઞાએ નિસીહિઆએ? જંદેણું, ગુરુ-કામમાં હોય તો પ્રતિક્ષસ્વ અથવા ત્રિવિધેન કહે (૬) અણુજ્ઞાણ મે મિહિગહં? અણુજ્ઞાણમિ (૭) વઇક્કંતો? તહત્તિ (૮) જન્તા-બે? તુખ્લંપિ વદ્ધએ? (૯) જજ્જં-ચ-બે? એવં (૧૦) દેવસિચ્ચં વઇક્કમં? અહમવિ ખામેમિ તુમં (૧૧) સ્વામિ સાતા છેજ? દેવગુરુ પસાયે (૧૨) ભાત-પાણીનો લાલ દેન્નેજ? વર્તમાન જ્ઞેગ (૧૩) ઇરિયા-વહિયં પડિક્કમામિ? પડિક્કમેહ (૧૪) પડિલેહહં? પડિલેહહ (૧૫) સંદિસાહહં? સંદિસાવેહ (૧૬) ઠાઠં? ઠાએહ (૧૭) કરું? કરેહ (૧૮) બહુપડિપુન્ના પોરિસિ? તહત્તિ (૧૯) પ્રમાણું? પમન્નેહ (૨૦) પડિલેહણા પડિલેહવાવોજ? પડિલેહેહ (૨૧) આલોહં? આલોહેહ (૨૨) ઇં સંં ભં? પડિક્કમેહ (૨૩) ખામેહં? ખામેહ (૨૪) ઇં ભં પં પડિખ તપ પ્રસાદ કરશોજ? ચોથલતેણું (૭૬૦-

આહાર ને ઉંઘ વધાર્યા વધે અને ઘટાડ્યા ઘટે, તેમજ આહાર વધારવાથી ઉંઘ પણ વધે છે.

(૨) જે જગ્યાએ ઉંઘ્યા હોઈ એ દે રાષ્ટ્રપ્રતિદમણ ક્યું હોય, તે જગ્યાનો સ્વામી શય્યાતર થાય, પરંતુ એક જગ્યાએ ઉંઘ્યા અને બીજી જગ્યાએ રાષ્ટ્રપ્રતિદમણ ક્યું હોય તો બન્ને જગ્યાઓના બન્ને સ્વામી શય્યાતર થાય.

(૩) દરેક ક્રિયા પૂર્વ અથવા ઉત્તર દિશા સન્મુખ કરવી.

(૪) ક્રિયા કરતાં સ્થાપનાજી મસ્તક ઉપર અને પગથી નીચાણમાં રાખવા નહિ.

(૫) સ્થાપનાજી ઉપર રેશમી રૂમાલો તેમજ આકર્ષણ ભરેલા સુતરાઉ રૂમાલો રાખવા તે યોગ્યરૂપ છે.

(૬) વિભૂસા વત્તિઅં લિક્ષ્મૂ, કમ્ભં બંધનં ચિક્ષણં; સંસારસાયરે ઘોરે, જેણું પરધ દુરુતરે (૬-૬૬)

કામળી, સંધારીયા, ઓધારીયા આદિને ડીઝાઈનો પાડી રંગ-ખેરંગી ભરત ભરવું તેમજ કપડાની ટાપટીપ અને શરીરની શોભા કરનાર સાંધુ-સાંધી ચીકણાં કર્મ બાંધે છે તથા અત્યંતદીર્ઘ અને ભયંકર એવા સંસારસમુદ્રમાં ખુડે છે (૬૦ વૈ૦)

(૭) દરેક ક્રિયામાં વચ્ચે બીજી વાતો કરાય નહિ.

(૮) ખેદોદ્વેગ ક્ષેપોત્થાન-આન્ત્યન્યમુદ્દરુગાસંગૈઃ; યુક્તાનિ હિ ચિત્તાનિ, પ્રબન્ધતો વર્જ્યેન્મતિમાન (૩)

(૧) ખેદ-થાક, પ્રેમનો અભાવ, પૂર્વક્રિયાના દુઃખથી ઉત્તર ક્રિયાના અભાવ રૂપ દુઃખ, માર્ગથી થાકેલા માણસની માફક ઉદાસ

(૨) ઉદ્વેગ-વેક, “કબટવાળી ક્રિયાઓ છે” એવા જ્ઞાનથી અનુત્સાહ, ક્રિયા કરે તો પણ આનંદ ન આવે (૩) ક્ષેપ-એક ક્રિયા કરતાં બીજી ક્રિયામાં ચિત્ત જવું (૪) ઉત્થાન-અકરેલ મન, ઉતાવળીઓ અભાવ (૫) આન્તિ-સૂત્ર બોલ્યા કે નહિ તે યાદ ન રહેવું, એક

(૧૪) કાઉરસગમાં છીંક આવે તો અથવા કોઈ થાય ભૂલે તો કાઉરસગ પારીતે જ બોલાય (બૂલ કંઠાય) પરંતુ દુંડારા કરવા નહિ, તેમ પાર્યા વિના બોલાય પણ નહિ.

(૧૫) કાઉરસગ જેટલો જેટલો કરવાનો હોય તેનાથી વધારે કે ઓછો કરવામાં આવે તો અવિધિ દોષ લાગે.

(૧૬) દેરાસરમાં કાઉરસગ કરતાં પ્રભુ ઉપર દષ્ટિ રાખવી અને ઉપાશ્રયમાં કાઉરસગ કરતાં નાસિકા ઉપર અથવા સ્થાપનાજી ઉપર દષ્ટિ રાખવી.

(૧૭) ઇરિયાવલિથી ભરહેસરની સજ્જાય મુઘી દિયા કરી સ્વાધ્યાય અથવા ધ્યાન કરવું.

(૧૮) રાત્રિમાં શિયલ્લંગ રાંગથી સ્વપ્ન (કુસ્વપ્ન) આવેલ હોય તો સાગરવરગંભીરા મુઘી નહિ તો (અથવા દુઃસ્વપ્ન આવેલ હોય તો) ચંદ્રેશુનિભ્રમયરા મુઘી ચાર લોગસનો કુસુમિણુ તો કાઉરસગ કરવો (વ્યં ૯૫૦)

(૧૯) કુસ્વપ્ન-રાગથી (મોહ-માયા-લોભથી) આવે. દુઃસ્વપ્ન-દ્વેષથી (ક્રોધ-માન-ઈર્ષ્યા-ખેદથી) આવે.

(૨૦) કુસુમિણુનો કાઉરસગ કર્યા પછી ઉંઘાય નહિ, જો ઉંઘે તો ફરીથી કુસુમિણુનો કાઉરસગ કરવો જોઈએ.

(૨૧) સવારના પ્રતિક્રમણમાં તપચિન્તવણીના કાઉરસગમાં તપનું ચિન્તન કરવું જોઈએ.

(૨૨) તપ ચિન્તવવાની રીત—ભગવાન મહાવીરે જમાસી તપ કર્યો હતો, હે ચેતન ! તે તપ તું કરીશ ? શક્તિ નથી-પરિણામ નથી, એક દિવસ ન્યૂન જમાસી કરીશ ? શક્તિ નથી-પરિણામ નથી, તેવી રીતે એકેક દિવસ વધતાં ૨૯ દિવસ ન્યૂન જમાસી કરીશ ? શક્તિ નથી-પરિણામ નથી, તેવી રીતે પાંચ-ચાર-ત્રણ

૮૦ જ' ન હું લણિઓ જાંધો, છવસ વહમ્મિ સમિધશુતાણુ;

(૨૪) પચ્ચદ્ધાણુ લેતાં પચ્ચદ્ધામિ અને વોસિરામિ જોડવું, પચ્ચદ્ધાણુ આપતાં પચ્ચદ્ધાઈ અને વોસિરઈ જોડવું, અને પચ્ચદ્ધાણુ ખીજને આપતાં અને સાથે પોતે લેતાં પચ્ચદ્ધાઈ-પચ્ચદ્ધામિ અને વોસિરઈ-વોસિરામિ એમ જાને જોડવું.

(૨૫) કોઈ પણ આત્માએ પચ્ચદ્ધાણુ માગતી વખતે ચીવિહાર ઉપવાસ સિવાય સવારના દરેક પચ્ચદ્ધાણુમાં સાથે મુઠ્ઠસી જોડવાનું પણ જૂલવું જોઈએ નહિ.

કારણ કે :—મુઠ્ઠસી સાથે ન હોય તો પચ્ચદ્ધાણુનો ટાઈમ થઈ ગયા પછી વિરતિનો લાભ મળે નહિ, અને મુઠ્ઠસી સાથે લેતાં પચ્ચદ્ધાણુ ઉપરાંત ગમે તેટલો ટાઈમ થઈ જાય તો પણ વિરતિ (તપ)નો લાભ મળે.

(૨૬) દરેક પચ્ચદ્ધાણુ પારતાં મુઠ્ઠીવાળીને પચ્ચદ્ધાણુ પારવું જોઈએ, મુઠ્ઠી વાળ્યા વિના સીધો હાથનો પંજે રાખી પચ્ચદ્ધાણુ પારવામાં આવે તો પચ્ચદ્ધાણુનો ભંગ થાય.

(૨૭) અપવાદ કારણે રાઈયપ્રતિક્રમણ રાત્રિના બાર વાગ્યાથી દિવસના બાર વાગ્યા સુધી થાય.

(૨૮) સાંજનું પ્રતિક્રમણ જેવી રીતે જાણા થઈને અને જેટલો ટાઈમ લગાડીને કરીએ છીએ, તેવી રીતે સવારનું પ્રતિક્રમણ પણ કરવું.

(૨૯) ભૂયાંસો ભૂરિલોકસ્ય, ચમતકારકરા નરાઃ;

રંજયન્તિ સ્વચિત્તં ચે, ભૂતલે તે તુ પચ્ચપદ્ (૧)

જગતને દેખાડનારા ઘણા માણસો હોય છે, પરંતુ પોતાના આત્માને મારે જ્ઞાન-ધ્યાન અને ક્રિયામાં ઉદ્યમ કરનાર આ પૃથ્વી ઉપર ગણ્યા ગાંઠ્યા જ હોય છે.

(૩૦) આયંબિલ હટ્ઠ-અદ્દમ-અદ્દાઈ આદિ ઘણા તપોધર્મી પરંતુ લાલસા અને આધાકમી આદિ કેટલા દોષો છોડ્યા ?

પડિલેહણ કરેલા વસ્ત્રો, પડિલેહણ નહિ કરેલા વસ્ત્રો સાથે ભેગા થાય તો ફરી દરેકનું પડિલેહણ કરવું જોઈએ.

કામળીનું પડ જુદું કરીને બન્નેનું જુદું જુદું પડિલેહણ કરવું જોઈએ. કામળીના જોડાને પણ સીંગળ કરીને પરિલેહણ કરવું જોઈએ.

(૩૩) દેવદર્શન, આહાર, નિહાર, વિહાર, માત્ર, અને વિદ્યા-આ છ કારણે ઉપાશ્રય બહાર જવાય.

(૩૪) ઉત્સર્ગમાર્ગે આહાર-નિહાર અને વિહાર ત્રીજા પહોરમાં બતાવેલ છે.

(૩૫) સૂર્યોદય પછી વિહાર કરવો તે હિતકારી છે. સૂર્યોદય પહેલાં વિહાર કરવામાં ધર્યાસમિતિનું પાલન થાય નહિ, સૂર્યાસ્ત પછી વિહાર કરવામાં ધર્યાસમિતિનું પાલન થાય નહિ, જ્યાં જ્યાં નથી ત્યાં મિથ્યાત્વ હોય છે.

(૩૬) કારણ વિના પહેલા પહોરમાં ગૌચરી અને સ્થંડિલ જવામાં અને વિહાર કરવામાં વધારે દોષ, બીજા પહોરમાં ચોછો દોષ, ત્રીજા પહોરમાં શુદ્ધિ વધારે અને ચોથા પહોરમાં પણ દોષ લાગે.

ચંડા પહોરમાં જીવોનો ઉપદ્રવ વધારે હોય છે, તેમજ કાળ વખતે અપૂકાયના જીવોની પણ વિરાધના થાય, માટે અને ત્યાં સુધી કાળ વખતે બહાર નીકળવું નહિ.

(૩૭) ગાઠ કારણે કાળ વખતે અને વર્ષાદિ વખતે ખૂલ્લા આકાશમાં લઈ ગયેલા કાંબળી-તરપણી-કાચલી વિગેરે એક બાજુ ધીરે ધીરે સુકી દેવાં જોઈએ, અને પોતાની મેળે સુકાઈ જાય ત્યાર પછી જ તે ઉપયોગમાં લઈ શકાય, અને કાળ વખતે લઈ ગયેલ કાંબળીની ૪૮ મિનિટ પછી ઘડી વાળી શકાય, તેના પહેલા ઘડી વાળે તો અપૂકાય અને ત્રસકાયની વિરાધના થવાનો સંભવ છે.

કાળ વખતે ખૂલ્લા આકાશમાં કપડાં સુકવાય નહિ. સુકવેલા કપડાઓના છેડાઓથી વાયુ વડે ઝાપટ લાગે નહિ તે ધ્યાનમાં રાખવું. તડકામાં કપડાં સુકવાય નહિ.

(૪૩) નવકક્ષી વિહારતું પાત્રન કરતું લેઈ એ, ચોમાસાના ચાર માસનો એક અને ચોપકાળમાં દર માસે એકેક થકને આક, એમ એક વર્ષમાં નવ વિહારતો ઝોઝામાં ઝોઝા કરવા લેઈ એ, પરંતુ રોગ, જંઘાળળ ક્ષીણતા, વિદ્યાભ્યાસ અને વર્ષાદિ આદિના કારણે, આરિત્ર ને દુપણુ લગાડયા વિના હાંદગી સુધી પણ એક જગ્યાએ રહી શકે, પરંતુ છેવટે ખૂણે બદલાવીને પણ લગવાનની આજ્ઞાનું પાલન કરતું લેઈ એ, નહિતર આજ્ઞાભંગનો દોષ લાગે (કલ્પ૦)

(૪૪) વાસાવાસં પન્નેસવિયાણું કમ્પઠં નિગ્ગંથાણુ વા નિગ્ગંથીણુ વા સવ્વએ સમંતા સક્કોસં જ્ઞેયણું ઉગ્ગહં ઓગિણિહત્તાણું ચિદ્ધિહં અહ્હાલંદ મવિ ઓગ્ગાહે (કલ્પ૦ ૨૪૨)

ચોમાસામાં પાંચ ગાઉ સુધી ચારે (દિશા-વિદિશા) તરફ અવગ્રહ રાખીને રહેવું કલ્પે. એટલે ચોમાસામાં ચારે દિશા-વિદિશા તરફ અઢીગાઉ સુધી જઈ શકાય અને પાછા આવી શકાય એટલે પાંચ ગાઉ થાય તથા ત્યાં સુધીમાં જ્યાં મુહપત્તિનું પડિલેહણુ કર્યું હોય અથવા સાંભોગિક સાધુઓ હોય તો રહી શકાય, પરંતુ મુહપત્તિનું પડિલેહણુ કર્યું ન હોય અને બીજા સાંભોગિક સાધુઓ પણ ન હોય તો ત્યાં રાત્રિ રહી શકાય નહિ.

(૪૫) વાસાવાસં પન્નેસવિયાણું કમ્પઠં નિગ્ગંથાણુ વા નિગ્ગંથીણુ વા (ગિલાણુહેઉં) જ્ઞવ ચત્તારિ પંચ જ્ઞેયણાહં ગંતું પડિનિયત્તએ, અંતરા વિ સે કમ્પઠં વત્થએ, નો સે કમ્પઠં તં રચણિં તત્થેવ ઉવાયણા વિત્તએ (કલ્પ૦ ૨૪૫)

ચોમાસુ રહેલા સાધુ-સાધ્વીઓને રોગાદિ કારણે ૨૦-ગાઉ સુધી જવું અને આવવું કલ્પે, કામ પતી ગયા પછી ત્યાં રાત્રિ રહેવાય નહિ, અશક્તિના કારણે માર્ગમાં વચ્ચે રાત્રિ રહી શકાય.

(પર) વિહારમાં બનતા કુર્ચી માણસ લેવો નહિ, તેમ સ્પેશિયલ પણ રાખવો નહિ, પોતે જેટલી ઉપધિ ઉપાડી શકે તેટલી જ રાખવી જેથી માણસ લેવો પડે નહિ, માણસ લેવામાં ઘણા દોષોનો સંભવ છે.

(૧) માણસ રસ્તામાં સ્થંડિલ જાય અને શૌચ ન કરે તો જ્ઞાનની આશાતના થાય (૨) ખીડી પીઓ, બ્યાં ત્યાં કુંડાં નાખે જેથી હવોનો ઘાત થાય (૩) પગરખાંથી કીડી આદિ હવો મરી જાય અને વનસ્પતિ ઉપર ચાલે તેથી હવોનો કચ્ચરઘાણ નીકળી જાય (૪) ચા-પાણી કરાવવામાં ત્રસ-સ્થાવર અનેક હવોનો નાશ થાય (૫) માણસની પરતંત્રતા (૬) માણસ ન મળે તો જરૂરી કામ અટકી જાય (૭) સવારે-અપોરે-સાંજે કોઈ પણ ટાઈમે સ્વતંત્ર વિહાર કરી શકાય નહિ (૮) કોઈ વખત માણસ નિમિત્તે કપાય પણ થઈ જાય (૯) ગામમાં એક બે ઘર હોય અને વિહારવાળું ગામ હોય તો શ્રાવકોને મુશ્કેલી, સાધુઓ ઉપર અભાવ પણ થઈ જાય અને જોધિ દુર્લભ બને, આ અનુભવની વાત છે. વળી દેવદ્રવ્યમાંથી ઉધારે લઈને પણ પૈસા આપે અને પછી ન ભરાયતો મહાન દોષ, તેમ જ વ્યાજ ભક્ષણનો પણ દોષ લાગે.

(પર) ન વા લલેનન નિહિણં સહાયં, ગુણાહિચં વા ગુણ્યો સમં વા; ઇંકો વિ પાવાઈં વિવનજયંતો, વિહરિનજ કામેસુ અસનજમાણો (૧૮)

દેવી સહાયથી મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં ગયેલા યક્ષા સાધ્વીહને શ્રીસીમંધર સ્વામીએ આપેલી ચાર ચૂલિકામાંથી દશવૈકલિકતી ખીજ ચૂલિકામાં ફરમાવ્યું છે કે :- પોતાથી અધિક ગુણી, તે ન હોય તો સમાન ગુણી, તે પણ ન મળે તો અદાર પાપસ્થાનકો ને છોડતો અને કામ (પર ઈચ્છા)ને વર્જીતો એટલે એ બંનેમાં ન લેખાંતો અપવાદ કારણે એકાંકી વિહાર કરે.

નદી ઉતરતાં ધીમે ધીમે પગ જલમાં મૂકે, પછી એક પગ ઉપાડી પાણી ઉપર અદ્ધર રાખે, પાણી નીતરી ગયા પછી તે પગ ધીમે ધીમે જલમાં આગળ મૂકે, અને બીજો પગ ઉપાડી પાણી ઉપર અદ્ધર રાખે, પાણી નીતરી ગયા પછી તે પગ ધીમે ધીમે જલમાં આગળ મૂકે, તેવી રીતે નદી ઉતરે, પરંતુ પાણી ડાળીને ઉતરે નહિ.

સામે કાંઠે જઈ નદી ઉતરતાં જે કાંઈ અવિધિ હોય લાગ્યો હોય તે અહલ પ્રાયશ્ચિતમાં ધરિયાવહિયા કરે.

નદી ઉપર પુલ હોય તો ફરીને પુલમાર્ગે જવું તે હિતકારી છે.

(૫૭) અણાવાયમસંલોભે, પરસ્સણુવદાદ્યમે; સ્મૃતે અજઙ્ઘસિરે યાવિ, અગ્નિરકાલક્યંમિ અ (૩૧૩) વિત્થિણ્ણુ દૂરમોગાદે, નાસણ્ણુ ખિલવનિજ્ઞમે; તસપાણ્ણીયરહિમે, ઉચ્ચારાધણ્ણિ યોસિરે (૩૧૪) એગ દુગ તિગ અઉક પંચગ, છસત્તદ્ધં નવગદ્ધસગેહિં; સંજોગા કાયવ્વા, ભંગં સહસ્સં અઉવ્વીસં (૩૧૫).

(૧) અનાપાત-અસંલોક-સ્ત્રી-પુરુષ-નપુંસક આવતું ન હોય અને દેખતું પણ ન હોય (૨) અનુપધાત-આત્મા-સંયમ અને શાસનનો ઉપધાત-હેલના ન થાય (૩) સમ-સમાનભૂમિ (૪) તૃણાદિ અછન્ન-ધાસઆદિથી રહિતભૂમિ (૫) અગ્નિરકાલ કૃત-ધણા કાળથી અગ્નિ આદિ વડે અચિત્ત થયેલ ભૂમિ (જ્યાં એક વર્ષ ગામ વસ્યું હોય ત્યાં બાર વર્ષ સુધી ભૂમિ અચિત્ત રહે.) ૬) વિસ્તૃત-જઘન્યથી ચારે તરફ તિચ્છિં એક હાથ સુધી શુદ્ધભૂમિ (૭) નીચે અચિત્ત કરાયેલ-જઘન્યથી નીચે (ઉંડાઈમાં) ચાર આંગળ અચિત્ત ભૂમિ (૮) અનજ્ઞક-દ્રવ્યથી ગામની નજીક સ્થંડિલ ખેસે નહિ, ભાવથી વેગ આવ્યા પહેલાં જ સ્થંડિલ જાય (વેગ ધારણ કરતાં-સંયમધાત, આત્મધાત, શાસનહેલના થાય, મુત્ર રોકતાં-અનુની હાનિ, શૂળ આદિ અનેક રોગો થાય) માટે સ્થંડિ-

તેવી રીતે ત્રણ આદિ સંયોગના ભાંગા લાવવા

બે સંયોગી જે ભાંગા (૪૫) આવ્યા, તને નીચેની રાશિમાં (૨)ની અનંતર સંખ્યા (૩) વડે ભાગવાથી જે સંખ્યા (૧૫) આવે તેને જે સંખ્યા (૩)થી ભાગ્યા તે સંખ્યા (૩)ની ઉપરની સંખ્યા (૮)થી ગુણવાવડે જે સંખ્યા (૧૨૦) આવે, તે ત્રણ સંયોગી (૧૨૦) ભાંગા બાણવા, જેમકે :-

૧-૨-૩	૧-૪-૮	૧-૬-૧૦	૨-૫-૯	૩-૪-૧૦	૪-૫-૭	૫-૬-૧૦
૧-૨-૪	૧-૪-૯	૨-૩-૪	૨-૫-૧૦	૩-૫-૬	૪-૫-૮	૫-૭-૮
૧-૨-૫	૧-૪-૧૦	૨-૩-૫	૨-૬-૭	૩-૫-૭	૪-૫-૯	૫-૭-૯
૧-૨-૬	૧-૫-૬	૨-૩-૬	૨-૬-૮	૩-૫-૮	૪-૫-૧૦	૫-૭-૧૦
૧-૨-૭	૧-૫-૭	૨-૩-૭	૨-૬-૯	૩-૫-૯	૪-૬-૭	૫-૮-૯
૧-૨-૮	૧-૫-૮	૨-૩-૮	૨-૬-૧૦	૩-૫-૧૦	૪-૬-૮	૫-૮-૧૦
૧-૨-૯	૧-૫-૯	૨-૩-૯	૨-૭-૮	૩-૬-૭	૪-૬-૯	૫-૯-૧૦
૧-૨-૧૦	૧-૫-૧૦	૨-૩-૧૦	૨-૭-૯	૩-૬-૮	૪-૬-૧૦	૬-૭-૮
૧-૩-૪	૧-૬-૭	૨-૪-૫	૨-૭-૧૦	૩-૬-૯	૪-૭-૮	૬-૭-૯
૧-૩-૫	૧-૬-૮	૨-૪-૬	૨-૮-૯	૩-૬-૧૦	૪-૭-૯	૬-૭-૧૦
૧-૩-૬	૧-૬-૯	૨-૪-૭	૨-૮-૧૦	૩-૭-૮	૪-૭-૧૦	૬-૮-૯
૧-૩-૭	૧-૬-૧૦	૨-૪-૮	૨-૯-૧૦	૩-૭-૯	૪-૮-૯	૬-૮-૧૦
૧-૩-૮	૧-૭-૮	૨-૪-૯	૩-૪-૫	૩-૭-૧૦	૪-૮-૧૦	૬-૯-૧૦
૧-૩-૯	૧-૭-૯	૨-૪-૧૦	૩-૪-૬	૩-૮-૯	૪-૯-૧૦	૭-૮-૯
૧-૩-૧૦	૧-૭-૧૦	૨-૫-૬	૩-૪-૭	૩-૮-૧૦	૫-૬-૭	૭-૮-૧૦
૧-૪-૫	૧-૮-૯	૨-૫-૭	૩-૪-૮	૩-૯-૧૦	૫-૬-૮	૭-૯-૧૦
૧-૪-૬	૧-૮-૧૦	૨-૫-૮	૩-૪-૯	૪-૫-૬	૫-૬-૯	૮-૯-૧૦
૧-૪-૭						

આહાર-નિહાર અને વિહાર વિગેરેમાં રસ્તે ચાલતાં દ્રવ્યથી ચક્ષુવડે દેખે, ક્ષેત્રથી સાડાત્રણ હાથ સુધી દષ્ટિ રાખે, કાળથી ચાલવાના સમયે આહુઅવળું ન જોતાં સ્થિર દષ્ટિ રાખે, અને ભાવથી નિરીક્ષણ કરવાના ઉપયોગમાં તત્પર બને, વાતો કરવી નહિ, સ્વાધ્યાય કરવો નહિ, તેમજ ઝડપથી ચાલવું નહિ, અને સમશ્રેણીએ ચાલવું નહિ. (૫૦)

નીચી નજરે ચાલતાં, ત્રણ ગુણ મોટા થાય;

કાંટો ટળે, દયા પળે, પગ પણ નવિ ખરડાય (૧)

(૬૧) કાગળ અથવા કપડું જે દિવસે પરંવવાનું હોય, તે જ દિવસે તેના ટુકડા કરવા, પરંતુ પહેલેથી ટુકડા કરી બે-ચાર દિવસ પડી રાખવા નહિ, કારણ કે તેમાં જીવો પેરી જવાનો સંભવ છે.

(૬૨) બીની જગ્યા ઉપર માત્રું-પાણી પરંવતાં જીવોની ઉત્પત્તિ થાય, માટે એક જ જગ્યાએ ડોળવું નહિ, તેમ જ પરંવતાં અવાજ ન થાય તેવી રીતે નીચા નમીને જીવજંતુ ન હોય ત્યાં ધીમે ધીમે પરંવવું, પરંતુ દૂર હોવા ઉભા ઉભા કે માળ ઉપરથી કે ઓટલા ઉપરથી ફેંકવું નહિ, તેમજ રસ્તા વચ્ચે પણ ન પરંવવું.

(૬૩) જગતમાં નિર્ઘર્ષ વસ્તુનો ત્યાગ તો બધાય કરે છે, પરંતુ સંયમી આત્માની પ્રવૃત્તિ જ્યણાવાળા હોવાથી લોકોત્તર ક્ષણ આપે છે અર્થાત્ કર્મની નિર્જરા થાય છે.

(૬૪) બનતાં સુધી વધારે ઉપધિ રાખવી નહિ, અને હોય તેમાં પણ મૂર્છા રાખવી નહિ, છતાં જો ઉપધિ વધી ગઈ હોય તો પોતાની વસ્તુ આઠ માસથી વધારે વખત તો એક જગ્યાએ રાખવી જ નહિ.

(૬૫) ઘણું ગનિજ્ય હુયકુંડાએ, વિનમ્રદુગ્ગિજનજ ગૂઢહિય-યાઓ; અજનન અવારિઆઓ, ઇત્થીરનજ ન તં ગચ્છં (૬૫) જત્ય સમુદ્દેશકાળે સાહૂણ મંડલીર્ધ અજનનઓ; ગોઅમ! ઇવંતિ પાઓ, ઇત્થીરનજ ન તં ગચ્છં (૬૬).

(૬૯) અચ્ચલુરતો જો પુણ, ન મુયર્થ બહુસો વિ પન્નવિ-
જ્જતો, સંવિજ્ઞાપક્ષિખયત્તં, કરિજ્જ લખિભહિસિ
તેણ પહં (પરર) મુદ્ધે મુસાહુધમ્મં, કહેયં નિંદર્થ ય
નિયમાચારં; સુતવસ્સિસઆણં પુરઓ, હોય સવ્વોમ-
રાયણીઓ (પરપ) વંદર્થ નવિ વંદાવેર્થ, કિંઈકમ્મં
કુણ્ણ કારયે નેય; અત્તઠ્ઠા નવિ દિક્કખમ્મ, દેમ્મ મુસાહુણ
બોહેઉં (પર૬) સાવજ્જજોગપરિવજ્જણાઓ, સવ્વુ-
ત્તમો જમ્મધમ્મો, ખીઓ સાવગધમ્મો, તઓ સંવિજ્ઞા-
પક્ષખપહો (ઉ૦ મા૦ પર૯)

જે સાધુ ચરણસિત્તરી અને કરણ સિત્તરી ગુણતું પાલન
કરવાને સમર્થ ન હોય તેને ગીતાર્થો ઘણી હિતશિક્ષા આપવા છતાં,
સાધુ વેશમાં ગાઢ આસક્ત હોય એટલે સાધુવેશ છોડવાની ઇચ્છા
ન હોય તો તેણે સંવિજ્ઞાપાક્ષિકનો માર્ગ સ્વીકાર કરવો, તેમ
કરવાથી તે મોક્ષનો માર્ગ પામે છે.

સંવિજ્ઞાપાક્ષિકનો આચાર બતાવતાં કહે છે કે :-
શુદ્ધ સાધુમાર્ગ ખીજ્ઞને બતાવે, પોતાના શિથિલઆચારતી નિન્દા કરે,
આજના દીક્ષિત સાધુથી પણ પોતાને લઘુ માને, પોતે સાધુઓને
વંદન કરે પરંતુ સાધુ-સાધ્વી-ત્રાવક-ત્રાવિકા કોઈ પાસે પોતાને
વંદાવે નહિ, પોતે સાધુઓની સેવા કરે પરંતુ કોઈ સાધુ પાસે
પોતાની સેવા કરાવે નહિ, કોઈને પોતાનો શિષ્યો બનાવે નહિ
પરંતુ પ્રતિબોધ પમાડીને મુસાધુઓની પાસે મોકલે.

મુક્ત થવાના ત્રણે માર્ગ-તેમાં પ્રથમ સાંધુધર્મ, ખીજો
ત્રાવકધર્મ, અને ત્રીજો સંવિજ્ઞાપાક્ષિકધર્મ.

(૭૦) શક્ય હોય ત્યાં મુખી એક વખત ખાવાથી ચાલે તો
બે વખત ખાવું નહિ, એક વખત ખાવાથી ન ચાલે તો બે વખત
ખાવું. બે વખત ખાવાથી ચાલે તો ત્રણ વખત ખાવું નહિ,

(૧) તાવ વખતે (૨) રાત્રી, સ્વપ્ન, દેવ, મનુષ્ય, તિર્યંચે દરેક ઉપસર્ગ સદન કરવા (૩) શિયલનું પાલન કરવા (૪) વર્ષા, ધ્રુમસ અને શુવોના ઉપદ્રવ વખતે શુવ રક્ષા માટે (૫) તપ કરવા માટે (૬) અન્ન સમયે શરીર છોડવા માટે, આ છ કારણે ભોજન કરવાનો નિષેધ કરેલ છે. (પિં ૦ નિ ૦)

(૭૫) મુરુમુર કે અન્યથા જેવા શબ્દો ભોજન કરતાં ન થાય, તે ધ્યાનમાં રાખવું, તેમ જ પ્રવાહી વસ્તુના સખડકા પણ લેવા નહિ.

(૭૬) આયખિલ, નીની, એકાસણું અને બેઆસણું વિં ૪૮, મિનિટમાં પતાવી દેવું જોઈએ. આ શાસ્ત્રીય નિયમ છે. આ નિયમનું પાલન થાય તો જ દરરોજ એકાસણું કરનારને મહિને ૨૯ ઉપવાસનું ફળ મળે, અને દરરોજ બેઆસણું કરનારને મહિને ૨૮ ઉપવાસનું ફળ મળે.

ખીજી કારણ :- એઠી કરેલી વસ્તુ અગર પાણી એક જ જગ્યાએ ૪૮ મિનિટથી વધારે ટાઈમ હલાવ્યા વિના પડી રહે તો સમુચ્છિન્ન મનુષ્યાદિ શુવોની ઉત્પત્તિ થઈ જાય, માટે ૪૮ મિનિટમાં પતાવી દેવું જોઈએ.

(૭૭) જે પાત્રથી પાણી પીધું હોય, તે પાત્રને સાફ કર્યા વિના ફરી તેમાં પાણી લેવામાં આવે તો આખા ઘડાનું પાણી એકું થવાનો સંભવ છે—તેથી જે ઘડી પછી સંચિત થઈ જાય.

કારણ કે :- એકા પાત્રમાં પાણી લેતાં કોઈ વખત પાત્રમાંથી છાંટા ઉછળી ફરી પાછા તે ઘડામાં જાય છે, તેથી આખા ઘડાનું પાણી એકું થઈ જાય (આ અનુભવની વાત છે) માટે એક વખતે પાણી પીધા પછી તે જ પાત્રમાં ફરી પાણી લેવું હોય તો તે પાત્રને વચ્ચેથી બેરોબર છુટીને કોઈ ફરી દેવું જોઈએ અને પછી જ તેમાં ફરી પાણી લેવું જોઈએ.

(૭૮) અનિશ્ચય સુખમય, અસાધ્ય તાહેવ અવિદિમ્નઃ
(૭૯) અનિશ્ચય અનુચિતસૂર, અસાધ્ય અહવા હિયગેરણ (૩૬૨)

આહાર-પાણી, વસ્ત્ર, પાત્ર અને વસતિ (ગૃહેકાણુ) અકલ્પનીય ગ્રહણ કરે નહિ, પરંતુ નિર્દોષ કલ્પે તેવું ગ્રહણ કરે. (૬૦ વૈ૦)

(૮૨) તં હોર્ધ સઘંગાલં જં, આહારેર્ધ મુચ્છિઓ સંતોઃ
તં પુણુ હોર્ધ સધૂમં, જં આહારેર્ધ નિંદંતો (પિં૦નિ૦૬૫૫)

નિર્દોષ આહારને પણ રાગ-દ્વેષ, વખાણ કે નિન્દા કરતો તેમજ આહાર આપનારના વખાણ કે નિન્દા કરતો ખાય તો ચારિત્રને કોલસા અને ધુમાડા જેવું બનાવે છે.

(૮૩) અશનાદિ આહાર જેવી રીતે આલોચનામાં આવે છે તેવી રીતે પાણી-ઓષધ આદિને પણ આલોચના જોઈએ.

(૮૪) ગૃહસ્થની રજની ખાસ કારણે મુનિ જાતે પણ પાણી વહોરી શકે.

(૮૫) અણાહારી વસ્તુ પણ ખાસ કારણ વિના લેવી નહિ.

(૮૬) ચા, તમાકુ, છીંકણી આદિનું વ્યસન રાખવું નહિ.

(૮૭) સૂર્યાસ્ત પહેલાં એ ઘડી (૪૮ મિનિટ)માં ભોજન-પાણી વાપરનારને રાત્રિભોજનનો દોષ (અતિચાર) લાગે છે, માટે પેથડ શા મંત્રીની માફક સાંજે એ ઘડી પહેલાં આહાર-પાણી વાપરવાનું બંધ કરી પચ્ચક્ષ્ણણ કરી લેવું જોઈએ.

અહો મુખેઽવસાને ચ, યો દ્વ દ્વ ઘટિકે ત્યજેત્;

નિશાભોજનદોષજ્ઞો, અશ્નાત્યસૌ પુણ્યભોજનમ્ (વ્યા૦૧૬)

રાત્રિ ભોજનના દોષને જાણનારો જે આત્મા દિવસની આદિમાં અને અંતમાં એ એ ઘડીમાં ખાતો-પીતો નથી તે પુન્યશાળી બને છે. (ઉ૦ પ્રા૦)

આજે દરેક તપસ્વી આત્મજ્ઞો દિવસના આરંભમાં એ ઘડીનો ત્યાગ કરે છે, પરંતુ દિવસના અંતમાં એ ઘડીનો ત્યાગ કરનારા ભાગ્યે જ જોવા મળશે, કેટલાકને આ વચનનો ખ્યાલ પણ નહીં હોય, માટે દિવસના અંતે એ ઘડીમાં ખાવા-પીવાનું છોડવા સક્ષ રાખવું.

કર્મનો ઉદય છે તેમ માનવું. તથા તપોવૃદ્ધિ થશે, એમ માની મનને સમસાવમાં રાખવું.

અને ગૃહસ્થો આપે તો રાજી થવું નહિ, પરંતુ સંયમપુષ્ટિ થશે એમ માનવું.

(૯૪) તત્થ સે નો કંપઈ અદક્ષાણુ વર્તત્તએ (કંદપ૦ રપર) શ્રદ્ધાણુ શ્રાવકને ત્યાં અજાણી (હશે કે નહિ? એવી અનિશ્ચિત) વસ્તુ માગવી નહિ, અનેક દોષોનું કારણ હોવાથી, પરંતુ કારણે કૃપણને ત્યાં માગવામાં વાંધો નહિ.

(૯૫) ગોચરી-પાણી દૂર લેવા જવાથી તથા ત્યાં સાધુ-સાધ્વી ઓછા જતા હોય ત્યાં જવાથી ઘણા કર્મોની નિર્જરા થાય.

(૯૬) પદ્મકાયદ્યાવાનપિ સંયતો દુર્લભં ક્ષેતિ ધોધમ્ ; આહારે નીહારે જીગૃષિસતે પિણ્ડઅહણે ચ (૧)

ક્રિયાપાત્ર અને દ્યાણુ સાધુ પણ આહાર અને નીહારમાં ઉપયોગ ન રાખે તથા અયોગ્ય આહાર ગ્રહણ કરે તો ધોધિખીજને દુર્લભ બનાવે છે, માટે અયોગ્ય આહાર ગ્રહણ ન કરવામાં અને આહાર વાપરવામાં તેમજ સ્થંડિલ જવામાં ઘણા જ ઉપયોગ રાખવો જોઈએ.

(૯૭) આટો, પુરી અને મિઠાઈ વિગેરે ૩૦-૨૦ અને ૧૫ દિવસ પહેલાની હોય તો અનુક્રમે કાર્તિક-દશગણ અને અષાઠ ચોમાસામાં લેવાય નહિ, તો બીસ્કીટ આદિ બગરતું મહિનાઓ અને વર્ષો પહેલાનું હોય છે, તો તે કેમ લેવાય? ન જ લેવાય.

(૯૮) કોઈ પણ વસ્તુનો આગમથી અથવા અનુલયથી નિર્ણય નો નિશ્ચય ન થાય ત્યાં સુધી તે વસ્તુનો ઉપયોગ સંયમીને થાય નહિ, તૈયાર ખડીયાની સાદી સચિત્તનો સંલય હોવાથી અને અચિત્તની ખાત્રી ન હોવાથી સ્પર્શ પણ થાય નહિ તો પછી વાપરવાનું તો પૂછવું જ શું, ધોસપેનમાં પણ વિચારવા જેવું છે.

(૯૯) કેવલીની દૃષ્ટિએ શુદ્ધ રહેલી વસ્તુમાં પણ અમાયાવી ઇન્દ્રિય સાધુને ક્ષુભ અનુસારે વિચાર કરતાં અશુદ્ધની શંકા આવે તો તે અવ્યક્તમાં અશુદ્ધ જ ગણાય.

(૧૦૫) સાધુ-સાધ્વીએ પોતાની પાસે રહેલ-ગામ, ઓઢાની જુની દશી-વિ. કોષ પણ વસ્તુ ગૃહસ્થને આપવાનો વ્યવહાર રાખવો નહિ, તેમાં પણ ગુરુદ્વ્યથી લાવેલી તેમ જ ધર્મલાભ આપેલી વસ્તુ ગૃહસ્થને ન અપાય તે લક્ષમાં રાખવું, અન્યથા આપનાર અને લેનાર બંને દોષના લાગી બને.

(૧૦૬) દેરાસરમાં ભમતી હોય તો ત્રણ પ્રદક્ષિણા આપ્યા પછી જ ચૈત્યવંદન કરવું, ચૈત્યવંદન કરતાં વચ્ચે કોઈને પચ્ચક્ષ્ણાણુ આપવું નહિ અને પોતે પણ ચૈત્યવંદન કરતાં વચ્ચે પચ્ચક્ષ્ણાણુ લેવું નહિ.

(૧૦૭) કોઈને આડ ન પડે તેવી રીતે આપણે સ્તુતિ-ચૈત્યવંદન કરવું જોઈએ, પરંતુ આપણે સ્તુતિ-ચૈત્યવંદન કરતા હોઈએ ત્યારે ખીજે કોઈ આપણને આડ પાડે તો આપણે કંઈ પણ બોલવું નહિ. અને મનથી જરા પણ દુર્ભાવ ન થવા દેવો, અને આડ પડે તે વખતે આંખો બંધ કરી હૃદયમાં ભગવાનને ધારણ કરી સ્તુતિ-ચૈત્યવંદનમાં લીનજ બની રહેવું—પણ ધ્યાન તોડવું નહિ.

(૧૦૮) સાધુ અને સ્ત્રી વચ્ચે જે પુરૂષ હોય ત્યાં સુધી સંઘ-દાનો દોષ સાધુને લાગે, ત્રણ પુરૂષથી સંઘદાનો દોષ સાધુને લાગે નહિ. તેવી રીતે સાધ્વી અને પુરૂષ વચ્ચે જે સ્ત્રી હોય ત્યાં સુધી સંઘદાનો દોષ સાધ્વીને લાગે, ત્રણ સ્ત્રીથી સંઘદાનો દોષ સાધ્વીને લાગે નહિ.

(૧૦૯) દેરાસરમાં મેલ ઉતારાય નહિ, ખણાય નહિ, પરસેવો લુછાય નહિ, કપડાની ટાપટીપ થાય નહિ, આડુંઅવળું નેત્રાય નહિ, અને કાચળીની ઘડી પણ દરાય નહિ.

(૧૧૦) પૂજનમાં વાગ્ન સાથે સ્પેશીયલ બોલવું યોગ્ય નથી, વાયુકાય આદિની વિરાધના થતી હોવાથી.

(૧૧૧) દેરાસરમાં ચૈત્યવંદન કરતાં જિનમુદ્રા યોગમુદ્રા અને મુક્તાશુક્તિમુદ્રા આ ત્રણ મુદ્રાઓ સાચવવી જોઈએ, બીજી નવ ત્રિકો ઐં ભાં માંથી જોઈ લેવી.

આંગળીઓ પરસ્પર અંતરિત કર્યા વિના સામ-સામી બેગી કરી લલાટ પાસે અંજલી રાખવી.

સ્ત્રીઓએ સ્તનાદિક અવયવો જેમ પ્રગટ ન દેખાય તેમ મુદ્રા કરવી, એટલા જ માટે સ્ત્રીઓને ઊંચા-ઝલાટ દેશે હાથ લગાડવા કલ્પા નથી.

આ મુદ્રાથી—જાવંતિ, જાવંત અને જયવીરરાયની પહેલી બે ગાથા બોલાય.

(૧૧૨) સન્નાતો આગતો ચરમચોરિસિં જાણિહિણુ ઓગાડં;
પડિલેહણુમખપત્તં નાહિણુ કરેઈ સજ્જાયં (૬૨૬)

સ્થંડિલથી આવીને ચોથો પહોર થઇ ગયો જાણીને પડિલેહણુ શરૂ કરે, ચોથા પહોરની વાર હોય તો સ્વાધ્યાય કરે (ઓઠનિઠ)

(૧૧૩) દાંડી અને દશીઓ મળીને રત્નેદરણુ ખત્રીસ આંગળને જોઇએ. અને મુદ્ધપત્તિ એક બાલુ દીનારીવાળી તથા એક વેંત અને ચાર આંગળ સમચોરસ જોઇએ.

(૧૧૪) કોઇ પણ વસ્તુ લેનાં અને મુકતાં ચક્ષુથી દેખા ઓઘો અથવા ચરવળીથી પૂછને પછી લેવી અને મુકવી.

(૧૧૫) જાત્ય ચ ગાયમ પંચણહ, કહુવિ સૂણાણુ ઇક્ક-મવિ હુગ્ગન; તં ગચ્છં તિવિહેણં, વોસિરિય વઘ્ઞજ્ઞ અન્નતથ (૧૦૧)

હે ગૌતમ! ચુલો, ઘંટી, ખંડણી, સાવરણી, અને પાણીયાઈ આ પાંચ વધસ્થાનમાંથી કોઇ પણ એક વધસ્થાન જે ગચ્છમાં હોય તે ગચ્છને ત્રિવિધેન વોસિરાવીને ખીમ્મ સુવિહિત ગચ્છમાં સાધુ જાય. (ગચ્છાઠ)

(૧૧૬) પંચસૂતા ગૃહસ્થસ્ય, ચુલ્લી પેપણ્યપસ્કર; કંડની વાચિકુંભશ્ચ, ખંધ્યતે ચાસ્તુ વાહયન (૧)

ગૃહસ્થને ત્યાં (૧) ચુલો (૨) ઘંટી (૩) ખંડણી (૪) સાવરણી (૫) પાણીયાઈ આ. પાંચ વધસ્થાન હોય છે, તેને ચલાવતાં છવ્ઠ કર્મથી બંધાય છે.

(૧૨૧) પગલુછણીયા ઉપર પગ ઘસાય નહિ તથા તેના ઉપર ચઢાય પણ નહિ, તેમ જ ચઢાઈના પણ ઉપયોગ કરાય નહિ (૬૦૧૦)

(૧૨૨) ખાંસી, છીંક, બગાસું, આદિ આવે ત્યારે મુખ આગળ મુહપત્તિ કે વસ્ત્ર રાખવું જોઈએ, જેથી વાયુકાય અને ત્રસકાય આદિ જીવોની વિરાધના થતી અટકી જાય.

(૧૨૩) ચકલીઓ જીવડાં ખાય અને પછી પાણીમાં ચાંચ નાખી પાણી પીએ, તેથી પાણી અકલ્પ્ય બનવાનો સંભવ છે, માટે ઠંડુ કરવામાં આવતા પાણી ઉપર વસ્ત્ર ઢાંકવું યોગ્ય છે.

બપોરે પડિલેલણ ક્યાં પછી પાણી ગળવું જોઈએ, પાણી ગળીને તરત જ ગલણું નીચોવવું નહી પરંતુ જાયામાં મુકવી દેવું (ચુનો નાખવાનું પાણી પણ ગળવું જ જોઈએ.)

(૧૨૪) બાહુ મોટા અવાજે હસવું અને દાંતથી ચાવીને નખ તોડવા આ કુટેવ છે, તેથી તે કુટેવને છોડી દેવી.

(૧૨૫) રાત્રે દોરી બાંધી રાખવી નહિ, ગૃહસ્થોએ બાંધેલી હોય તો તે દોરી ઉપર રાત્રે કપડાં નાખવાં નહિ, તેમ તેના ઉપરથી લેવાં પણ નહિ.

(૧૨૬) સૂર્યોદય પહેલા અને સૂર્યાસ્ત પછી દહેરાસર જવાય નહી.

(૧૨૭) સૂર્યાસ્ત પછી અને સૂર્યોદય પહેલા, તથા વાડામાં સ્થંડિત બનતાં સુધી જવું નહિ (જવાય તો પ્રાયશ્ચિત્ત લઈ લેવું)

(૧૨૮) એમેવ પાસવણે બારસ ચઉવીસઠં તુ પેહિત્તા; કાલસ્સવિ તિન્નિભવે સૂરે અત્થમુવયાઈ (૬૩૪) જઈ પુણ નિવ્વાઘાઓ આવાસં તો કરેંતિ સવ્વેવિ; સક્કાઈ કહણ વાઘાયતાએ પન્થા ગુરુ ઠંતિ (૬૩૫)

સ્થંડિત અને માત્ર પરડવવા માટે ચોવીસ લૂમિ અને કાલ પ્રકલ્પની ત્રણ લૂમિતું પડિલેલણ સૂર્યાસ્ત સુધીમાં કરી લેવું, હવે

માત્રાની શંકાનું નિવારણ પ્રથમથી જ કરી લેવું અથવા પાણી ઝોછું પીવું.

(૧૩૪) સાધુઓએ શ્રાવિદાઓને અને સાધ્વીઓએ શ્રાવકોને પ્રતિક્રમણ કરાવવું તે વ્યવહારનું ઉદ્દેશ્ય કરનાર છે, ભવિષ્યમાં અનર્થ કરનાર છે, આત્મશુણ ઘાતક છે, ઉન્માર્ગ પ્રવર્તક છે, માટે તેનાથી દૂર રહેવું.

(૧૩૫) સાંજે પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી સ્વાધ્યાય અથવા ધ્યાન કરવું.

(૧૩૬) સૂર્યની ગેરહાજરી ન્યાં સુધી હોય ત્યાં સુધી તેા અવશ્ય દંડાસણથી ભૂમિ બરોબર પૂછને જ પગલાં મૂકવાં જોઈએ, સૂર્યની હાજરીમાં પણ ન્યાં સુધી અંધારું હોય ત્યાં સુધી દંડાસણથી ભૂમિ પૂછને જ ચાલવું જોઈએ.

(૧૩૭) દંડાસણની સોટી નરમ રાખવાથી કાળે લેતાં દંડાસણ વળી જાય, તેથી કાળે બરાબર લઈ શકાય નહિ, ચાલતાં પણ સારી રીતે ભૂમિ પૂછાય નહિ, માટે સોટી કડક રાખવી.

(૧૩૮) ૭ થી રાત્રિ ગયા બાદ સંથારા પોરિસિ ભણાવવી અને એક પહોર રાત્રિ ગયા પછી નમસ્કાર મહામંત્રનું સ્મરણ કરી નિદ્રા લેવી.

(૧૩૯) અણુજાણુ સંથારું, બાહુવહાણુણું વામપાસેણું;
કુકુડીપાયપસારેણું, અતરંત પમજજએ ભૂમિં (૨૦૫)

હે ભગવંત ! ૭ થી રાત્રિ ગઈ છે, માટે સંથારો કરવાની આજ્ઞા આપો, વળી ડાબા હાથનું ઝોશિકું અને ડાબા પડખે ઉંઘવું, ડાબા પડખે ઉંઘતાં વડીલો સામે પુંઠ ન થાય તે ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું, તેમ જ કુકુડીની જેમ કુકુડીયું વાળીને પગ રાખવા, પરંતુ તેવી રીતે પગ રાખવાને સમર્થ નહોય તો ભૂમિનું પ્રમાર્જન કરીને પગ લાંબા કરે (ઓનિ૦)

માર્ગનો લોપ થઇ જવાના ભયથી અશુદ્ધજ ક્રિયા ચત્રાવવામાં આવે તો પરંપરાએ સત્રાનુસારિ ક્રિયાનો લોપ થઈ જાય, માટે વિધિનો આદર કરવો અને શક્ય હોય ત્યાં અવિધિને દૂર કરવી.

વળી જ્યાં અશક્ય હોય ત્યાં પણ અવિધિ દૂર કરવાનું ક્ષેત્ર રાખવું પરંતુ માર્ગ લોપ થઇ જવાના ખોટા ભયથી અશુદ્ધક્રિયા ચલાવવાની ખોટી હિંમત કરવી નહિ. (અઠસાઠસદ્વૃત્તાન)

(૧૪૪) જૈનશાસનમાં કેટલું ક્યુર્ તેની કિંમત ઓછી છે, પરંતુ કેવી રીતે ક્યુર્ તેની કિંમત વધારે છે, આગળ વધતાં કેવી રીતે ક્યુર્ તેની જોડલી કિંમત છે તેના કરતાં સરવાળે કેટલું વધુ તેની કિંમત વધારે છે.

(૧૪૫) પોતાની દ્રવ્ય ક્રિયા વખાણવી નહિ, પરંતુ ભાવ ક્રિયા જ વખાણવી, બીજાની દ્રવ્ય ક્રિયા વખોડવી નહિ, પરંતુ અંતરમાં વખાણવી અને તેને આગળ વધારવા ભાવક્રિયા સમન્વયવી.

(૧૪૬) બીજા ધર્મ ન પામે તેનો વાંધો નહિ, પરંતુ આપણા નિમિત્તે દેવ-ગુરુ અને ધર્મની હેલના (નિન્દા) થાય કે બીજા લોકો અધર્મ પામે, તેવું વર્તનતો મન-વચન અને કાયાથી નજ કરવું.

—: અર-વાધ્યાય :—

(૧) માનસિક સ્વાધ્યાયનો નિષેધ કોઈપણ જગ્યાએ કર્યો નથી, તેથી અંતરાય-સુવાવડ આદિમાં પણ મનમાં નમસ્કાર મહા-મંત્રનું સ્મરણ સ્વાધ્યાય અને પ્રભુનું ધ્યાન આદિ કરી શકાય. અનુપ્રેક્ષા તુ ન કદાચનાપિ પ્રતિપિદ્યતે-ઇતિ. (પ્ર૦ ૧૪૭૦)

(૨) અશુદ્ધિ વચ્ચે રાજમાર્ગ હોય તો સ્વાધ્યાય થઈ શકે.

(૩) દરરોજ સવારે સૂર્યોદય પહેલાં અને પછી ૨૪-૨૪-મિનિટ, બપોરે મધ્યાહ્ન પહેલાં અને પછી ૨૪-૨૪ મિનિટ, સાંજે સૂર્યાસ્ત પહેલાં અને પછી ૨૪-૨૪ મિનિટ, અને મધ્ય રાત્રિના પહેલાં અને પછી ૨૪-૨૪ મિનિટ અસ્વાધ્યાય.

- (૧૫) ધુંવાર પડે ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.
- (૧૬) ધરતીકંપ થાય તો ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.
- (૧૭) હોળીપર્વમાં જ્યાં સુધી રજા શાન્ત ન થાય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.
- (૧૮) કર્ણ રૂદન અને ઝવંડા સંભળાય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.
- (૧૯) પશુવધ થાય ત્યાં સુધી અસ્વાધ્યાય.
- (૨૦) ઇંડુ કુટે તો ૩-પ્રહર અસ્વાધ્યાય.
- (૨૧) બીલાડીએ ઉંદરને માર્યો હોય તો ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.
- (૨૨) યુદ્ધ શાન્ત થયા પછી ૮ પ્રહર અસ્વાધ્યાય.
- (૨૩) પુત્ર પુત્રી જન્મે ૧૧ દિવસ સુતક, જુદા જન્મતા હોય તો બીજાના ધરના પાણીથી પૂજન થાય.
- (૨૪) જોટલા માસનો ગર્ભ પડે તેટલા દિવસનું સુતક.
- (૨૫) પ્રસવવાળી સ્ત્રી ૧ માસ દર્શન ન કરે અને ૪૦ દિવસ પૂજન ન કરે તથા સાધુને વહેરાવે નહિ, અને ૮ દિવસ અસ્વાધ્યાય.
- (૨૬) પશુ જંગલમાં જન્મે તો ૧ દિવસ અને ઘેર જન્મે તો ૨-દિવસ સુતક.
- (૨૭) બેસનું ૧૫ દિવસ પછી, બકરીનું ૮ દિવસ પછી, અને ગાય-ઉંટડીનું ૧૦ દિવસ પછી દુધ કુદપે.
- (૨૮) જેને ઘેર મરણ થાય ત્યાં જન્મનારા ૧૨ દિવસ પૂજન ન કરે, અને સાધુ વહેરે નહિ. ગોત્રીઓને ૫ દિવસનું સુતક.
- (૨૯) મૃતકને સ્પર્શ કરનાર ૩ દિવસ પૂજન ન કરે, વાચિક સ્વાધ્યાય ૨ દિન ન કરે, ગોત્રીઓને ૫ દિવસનું સુતક, પરસ્પર સ્પર્શ કરનાર-૨ દિવસ પૂજન ન કરે, પરસ્પર પણ ન અડયા હોય તો દ્વિતીય દિવસ પૂજન થાય.
- (૩૦) જન્મે તે દિવસે મરે અથવા દેશાંતરે મરે તો ૧ દિવસનું સુતક.
- (૩૧) આઠ વર્ષ સુધીનું મરણ પામે તો ૮ દિવસનું સુતક, દારૂનું મૃતક જ્યાં સુધી પડ્યું હોય ત્યાં સુધી સુતક, પરંતુ ગાયના મરણનું ૧ દિન સુતક.

સાધુ યોગ્ય :-વડીલ સાધુ મૃતક પાસે આવી “વાસક્ષેપ” હાથમાં લઇને બોલે-કોટીગણુ, ચાન્દ્રકુલ, વયરીશાખા, આચાર્ય શ્રી ...ઉપાધ્યાય શ્રી...પન્યાસ શ્રી...સ્થવિર શ્રી...મહત્તરા શ્રી..... અમુકના શિષ્ય-શિષ્યા...મહાપારિદ્દાવણીઅ વોસિરણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થં એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગં પારી, પ્રગટ નવકાર કહી ત્રણવાર વોસિરે કહેતાં ત્રણવાર વાસક્ષેપ નાખવો.

શ્રાવક યોગ્ય :-જો રાત્રે મૃતક રાખવાનું હોય તો મૃતકના માથાની નીચે જમીન કે થાંભલે ખીલી મારવી અને નિર્ભય માણસે જાગવું પણ સુવું નહિ.

પ્રથમ દાઢી મુખ અને મસ્તકના કેશ કાઢી નખાવે, પછી હાથની છેદતી આંગલીના ટેરવાનો છેદ કરે, પછી હાથ-પગની આંગળીઓને ઘોળા મુતરથી બાંધ કરે, પછી કથરોટમાં બેસાડીને કાચા પાણીથી સ્નાન કરાવે, પછી નવાં વસ્ત્રોથી શરીર લુછીને ટેસર-મુખડ-બરાસથી વિલેપન કરી નવાં વસ્ત્રો પહેરાવે—પ્રથમનો ઓઘો લઈ લેવો, સાધુને ચોલપટ્ટો પહેરાવી કંઠેરો બાંધે, કપડાને કેશરથી અવળા પાંચ સાથીઆ કરી ઓઢાડે, બીજાં કપડાંને કેસરના છાંટા નાખવા, ત્રીજાં ઉપર ઉતરપટ્ટો પાથરવો, અને તેના વચલા ભાગમાં આઢાનો એક અવળો સાથીઓ કરવો, અને માંડવી હોય તો બેઠકે અવળો સાથીઓ કરવો.

સાધ્વી હોય તો નીચેના વસ્ત્રો સિવાયના ઉપરના ભાગનાં વસ્ત્રોને કેશરના અવળા પાંચ સાથીઆ કરવા, તેમજ સર્વવસ્ત્રોને કેશરના છાંટા નાખવા.

ચાર આંગળ પહેળો પાટો કેડે બાંધવો, પછી નાવના આકારે ચોદ પડનો લગોટ પહેરાવે, નાવના આકારે ન હોય તો ચોદ પડ કરી લગોટ પહેરાવે, પછી નાનો લેંઘો જાંઘ મુધીનો પહેરાવે, પછી લાંબો લેંઘો પગના કાંડા મુધીનો પહેરાવી કેડે દોરો બાંધીને, એક સાડો દીંચણથી નીચે અને પગના કાંડાથી ઉપર મુધીનો પહેરાવે,

સામાનની ચાદી :-લાડવાના ડોઢલા. દીવીઓ વાંસની ૪. વાટકા ૪. દેવતા. અને કંદુપ શે.-૨. મુનર શે.-૨૧. બદામ શે.-૧૦. ટોપરાં મણુ ૦૧ પુંજણીઓ ૨. સાજમાં સામાન વાંસ ૨. ખપાટીઓ ને છાંણાં ૧૫. ખોડા દોરની ગાડી. ગરાસ તો-૦૧. કેશર તો-૦૧. વાસકેપ તો-૦૧. સોના રૂપાનાં ફુલ. બળતણ, ઘી, છૂટા પૈસા ૩૧. ૫ ના તાસ. દેવડાં. બાજરી મણુ ૫. રૂખડ, રાળ શે.-૨. ગુલાસ શે.-૫. નાદું શે.-૧.

અવળા દેવવંદન :-મૃતક લઈ ગયા પછી આખા મકાનમાં ગોમૂત્ર છાંટવું અને સંધારાની જગ્યા સોનાવણી કરેલ અચિત્ત પાણીથી ધોઈ નાખવી, મૃતકે જ્યાં જીવ છોડ્યો હોય ત્યાં લોટનો અવળો સાથીઓ કરવો. પછી કાળ કરેલના શિષ્ય અથવા લઘુપર્યાયવાળા સાધુ અવળો વેપ પહેરે અને ઓથો જમણા હાથમાં રાખી અવળો કાળે દારથી આસન તરફ લે. કાળમાં લોટનો સાથીઓ લઈ લેવો પછી કાળના ઇરિયાવહી કરી અવળા દેવ વાંદવા.

પ્રથમ કલ્પાણકંદની ઓક થોય પછી ઓક નવકારનો કાઉરસગ્ગ, અન્નતથઃ અરિહંત ચેષ્ઠઆણુંઃ જ્યવીયરાયઃ ઉવસગ્ગહરંઃ નમો-ર્હતં જ્ઞવંતં ખમાઃ જ્ઞવંતિં નમુત્યુણુંઃ જંદિચિં પાર્શ્વનાથતું ચૈત્યવંદનં ખમાઃ લોગસ્સં ઓક લોગસ્સનો કાઉરસગ્ગઃ અન્નતથઃ તસ્સઉતરીં ઇરિયાવહીં ખમાઃ અવિધિ આશાતનાં

સવળા દેવવંદન :-સવળા વેપ પહેરીને કાળે લેવા સંબંધી ઇરિયાવહી કરવા, પછી સર્વ સાધુ સાધ્વી કપડો ચોત્રપટ્ટો મુલપત્તિ ઓધાની ઓક દશી અને કંદોરનો છંડા સોનાવણી અથવા ગોમૂત્રમાં બોળે. પછી ચૌમુખ જિંમ જ્યાં પધરાવવાના હોય ત્યાં કંદુ અને ચોખ્ખાના પાંચ સાથીઆ સવળા કરે, ધૂપ-દીપ કરે, પછી સંઘ સમક્ષ આઠ યુદ્ધે સવળા દેવ વાંદે, તેમાં સર્વ ઠેકાણે પાર્શ્વનાથનાં ચૈત્યવંદનો સંસારદાતા અને સ્નાતરથાની સ્તુતિઓ અને અજિત શાન્તિ સ્તવન રાગ કાઢ્યા વિના કહે. દેવ વાંદ્યા પછી ખમાઃ ઇચ્છાં

—: હોરાયંત્ર:—

ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ
ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર
શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ
ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ
શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ
ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર
લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ
ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ
શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ
અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ
ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ
રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર	કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત
કાળ	ઉદ્વેગ	અમૃત	રોગ	લાભ	શુભ	ચત્ર

દિવસની હોરા

રાત્રિની હોરા

૧૨૦ દુરસ્થોડપિ ન દુરસ્થો યો યસ્ય મનસિ સ્થિતઃ;

૭૮ રૂઢિશ્વાસોશ્વાસ (પ્રાણ)	૧ મિનિટ
૪૪૪૬ રૂઢિપદ આવલી	૧ પ્રાણ
૧૭ રૂઢિપદ સુદસકલવ	"
૨૨ રૂઢિ "	૧ સેકન્ડ
૧ રૂઢિશ્વાસોશ્વાસ	"
૭ પ્રાણ	૧ સ્તોક
૭ સ્તોક	૧ લવ
૩૮ રૂઢિ લવ	૧ ઘડી (૬ કલાણ)
૭૭ "	૧ મુહૂર્ત (૪૮ મિનિટ)
૩૭૭૩ શ્વાસોશ્વાસ	" "
૬૫૫૩૬ સુદસકલવ	" "
૧૬૭૭૭૨૧૬ આવલી	" "
એકસમયન્યૂન મુહૂર્ત	૧ અંતર્મુહૂર્ત (ઉત્કૃષ્ટ)
એ સમય	" (જગન્મય)
૩૦ મુહૂર્ત	૧ અહોરાત્ર
૩૦ અહોરાત્રિ	૧ મહિના
૬૦ અહોરાત્રિ	૧ વ્રત
૩ વ્રત	૧ વ્યયન
૨ વ્યયન	૧ વર્ષ
૮૪ લાખ વર્ષ	૧ પૂર્વાંગ
૮૪ લાખ પૂર્વાંગ	૧ પૂર્વ
૭૦ લાખ પદ દગ્ધર કોડવર્ષ	"
અસંખ્યાતા વર્ષ (પત્યપ્રરૂપણાએ)	૧ પદ્યોપમ
૧૦ કોડકોડી પદ્યોપમ	૧ સાગરોપમ
૧૦ " સાગરોપમ	૧ ઉત્સર્પિણિ
૧૦ " "	૧ અવસર્પિણિ
૨૦ " "	૧ કાળચક્ર
અનંતા કાળચક્ર	૧ પુદ્ગલ પરાવર્તન.

વવગયમંગુલભાવે, તે હં વિઠેતવનિમ્મત્તસદાવે; નિરવમ-
મહપ્પભાવે, થોસામિ મુદ્દિદ્ધસપ્પભાવે ગાહા (૨)

સવ્વદુક્ખપ્પસંતીણું, સવ્વપાવપ્પસંતીણું; સયા અગ્નિઅસંતીણું,
નમો અગ્નિઅસંતીણું સિલોગો (૩)

અગ્નિઅગ્નિણું! મુહપ્પવત્તણું, તવ પુરિમુત્તમ! નામકિતણું;
તહય ધિર્મમ્મપ્પવત્તણું; તવય જિણુત્તમસંતિ! કિતણું માગ-
હિઆ (૪)

કિરિઆ વિદિ સંચિઅ કમ્મ કિલેસ વિમુક્ષમયરં, અગ્નિઅ
નિચિઅં ચિ ગુણેદિં મહામુણિ સિદ્ધિગયં; અગ્નિઅસસ ય સંતિ
મહામુણિણો વિઅ સંનિદરં, સયયં મમ નિવ્વુર્ધકારણયં ચ તમં-
સણયં આસિંગણયં (૫)

પુરિસા! જ્ઞમ દુક્ખવારણું, જ્ઞત ય, વિમગ્ગદ મુક્ષપકારણું;
અગ્નિઅં સંતિં ચ ભાવથો, અભયકરે સરણું પવજ્જહા
માગહિઆ (૬)

અરર્ધરર્ધ તિમિરવિરહિઅ મુવસ્યજ્જરમરણું સુરઅસુરગુણ
ભુયગવર્ધપયપણિવર્ધયં; અગ્નિઅમદમવિ અ મુનયનયનિઊણમભયકરં,
સરણું મુવસરિઅ ભુવિદિવિજ્ઞ મહિઅં સયમમુવણમે સંગયયં (૭)

તં ચ જિણુત્તમમુત્તમ નિત્તમસત્તધરં, અજ્જવ. મદ્વપાંતિ-
વિમુત્તિસમાદિનિદિં; સંતિકરં પણમામિ દમુત્તમતિત્થયરં, સંતિ
મુણી મમ સંતિ સમાહિવરં દિસઉ સોવાણયં (૮)

સાવત્થિપુત્રપત્થિયં ચ, વરદત્થિમત્થયપસત્થ વિચિત્તનસંચિયં,
ધિરસરિચ્છવચ્છ મયગ્ગલીસાયમાણવરગંધદત્થિપત્થાણપત્થિયં સંથવા-
રિદં; દત્થિદત્થયાદું ધંતકણગદ્ધઅગનિરૂપલયપિંજરં, પવરસદ્ધપણો-
ચચિઅ સોમચાદ્ધવં, સુદ્ધસુદ્ધ મણાલિરામપરમરમણિજિજ્જવરદેવદુંદુ-
રિ નાપનદુરપરસુદગિરં વેદુઓ (૯)

૧૨૬ પરિમિયમાઉ ભુવ્વણમસંઠિયં વાહિવાહિયં દેહ;

એવં તવમન્નવિઉત્તં, યુઅં મએ અગ્નિઅસંતિ જિણુ ભુઅન્નં;
વવગયકમ્મરયમન્નં, ગઈ ગયં સાસયં વિઉત્તં. ગાહા (૩૫)

તં બહુગુણુપ્પસાયં, મુદ્ધમ્મુહેણુ પરમેણુ અવિસાયં; નાસેઉ મે
વિસાયં, કુણુઉ અ પરિસાવિ અ પસાયં ગાહા (૩૬)

તં મોએઉ અ નંદિં, પાવેઉ અ નંદિસેણુ મહિનંદિં;
પરિસાવિ અ સુકનંદિં, મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં ગાહા (૩૭)

પશ્ચિમઅ ચાઉમ્માસિઅ, સંવચ્છરિએ અવરસ ભણિઅન્વો;
સોઅન્વો સન્વેહિં, ઉવસગ્ગનિવારણો એસો (૩૮)

જો પદ્ધ જો અ નિસુણુપ્પ, ઉભઓ દાન્નંપિ અગ્નિઅસંતિયયં;
નહુ હુંતિ તરસ રોગા, પુન્નુપ્પન્ના વિ નાસંતિ (૩૯)

જઈ ઇચ્છદ પરમપયં અહવા દિત્તિં સુવિત્થડં ભુવણે;તા
તેણુકકદરણે, જિણુવચણે આયરં કુણુહ (૪૦)

—: બૃહસ્પતિ સ્તોત્ર :—

ભો ભો ભગ્વાન! શુભ્રુત વચનં પ્રસ્તુતં સર્વમેતદ્, યે યાત્રાયાં
ત્રિભુવનચુરોદ્ધતા ભક્તિસાગ્ર:; તેષાં શાંતિર્ભવતુ ભવતામર્હદાદિ
પ્રભાવાદારોગ્ય શ્રીધૃતિમતિદરી કલેશવિધ્વંસહેતુ: ! (૧)

ભો ભો ભગ્વલોકા: ! ઇદ દિ ભરતૌરાવતવિદેહસંભવાનાં
સમન્તનીર્યં દૃતાં જન્મન્યાસનપ્રદં પાનંતર મવચિના વિજ્ઞાય,
સૌધર્માધિપતિ: સુષોપાત્રં ડાચાત્રનાનંતરં સકલસુરાસુરેન્દ્રૈ: સદ્ સમાગત્ય
સચિનય મર્દં દ્વન્નદારકં મૃદીત્વા મન્યા કનકાદિશૃંગે, વિદિન જન્માભિષેક:
શાંતિમુદ્ધોપયન્તિ, યથા તતોડકં દૃતાનુદારનિનિ દૃત્વા મદાજનો યેન
ગત: સપંથા:; ઇનિ ભગ્વજનૈ: સદ્ સમેત્ય, સ્નાત્રપીઠે સ્નાત્રં વિધાય
શાંતિમુદ્ધોપયામિ, તત્પૂજ્યપાત્રસ્નાત્રાદિ મહોત્સવાનંતરમિતિ દૃત્વા
૨૦૦ દત્તા નિશ્ચમ્યતાં નિશ્ચમ્યતાં સ્વાદા (૨)

१२८ स्वजन शरीर धर्माणां मर्थायारंभः कथ्यते सार्थदः ८:

ॐ तुष्टिं पुष्टिं ऋद्धिं वृद्धिं भांगल्योत्सवाः सदा प्रादुर्भूतानि,
पापानि शाम्यन्तु दुरितानि; शत्रवः पराङ्मुखा भवन्तु स्वाहा (११)
श्रीमते शान्तिनाथाय, नमः शान्तिविधायिने; त्रैलोक्यस्याऽम्बराधीश,
मुकुटाव्ययितांश्वये (१२)

शान्तिः शान्तिः श्रीमान्, शान्तिं दिशतु मे गुरुः, शान्तिरेव
सदा तेषां, येषां शान्तिर्गृहे गृहे. (१३) उन्मृष्ट-रिष्टं दृष्टं, अद्वगति
दुःस्वप्नं दुर्निमित्तादिः संपादितं हितं संपन्नामग्रहणं नश्यति शान्तेः
(१४) श्री संध-जगज्जनपदं रागधिपं रागसन्निवेशानाम्, गोष्ठीक-
पुरमुष्म्याणां, व्याहरणैर्ग्याहरेच्छान्तिम् (१५)

श्रीश्रमणसंधस्य शान्तिर्भवतु, श्रीजनपदानां शान्तिर्भवतु,
श्रीरागधिपानां शान्तिर्भवतु, श्रीरागसन्निवेशानां शान्तिर्भवतु, श्रीगोष्ठी-
कानां शान्तिर्भवतु, श्रीपौरमुष्म्याणां शान्तिर्भवतु, श्रीपौरजनस्य शान्तिर्भ-
वतु, श्रीअल्लोक्षस्य शान्तिर्भवतु, ॐ स्वाहा ॐ स्वाहा ॐ श्री पार्श्व-
नाथाय स्वाहा, ओपा शान्तिः प्रतिष्ठायात्रा रत्नात्राद्यवसानेषु शान्तिकलशं
गृहीत्वा कुंडुमं चंदनं दर्परागरु धूपवास कुसुमांजलिसमेतः, रत्नात्र
चतुष्पिकायां श्रीसंधसमेतः शुचिशुचिवपुः पुष्पवस्त्रचंदनाभरणालंकृतः
पुष्पमाळां दंडे दृत्वा शान्तिमुद्घोषयित्वा शान्तिपानीयं भरतके दात-
व्यमिति (१६)

नृत्यन्ति नृत्यं मल्लिपुष्पवर्गं, स्रजन्ति, गायन्ति, च भंगनानि;
रत्नात्राणि गोत्राणि पङ्क्तिं मंत्रान्, इत्याण्युत्तमान्ते हि गिन्नाभिपेदे (१७)

शिवभक्तु सर्वजगतः, परहितं निरता भवन्तु भूतगणाः; दोषाः
प्रयान्तु नाशं. सर्वत्र सुभीभवतु लोभः (१८)

अहं तिथ्यरमाया, सिवादेवी तुन्द नयननिवासिनी; अहं
सिधं तुन्द सिधं, अस्मिन्निवासिनि सिधं भवतु स्वाहा (१९)

उपसर्गाः क्षयं यान्ति, शिथ्यन्ते विद्वज्जन्यः; मनः प्रसन्नतामेति,
पूज्यमाने जिनेश्वरे (२०)

सर्वभंगजनगन्धर्वं, सर्वइत्याणां शरणात्, प्रदानं सर्वधर्माणां,
दैवं नश्यति शासनम् (२१)

વિષય	પેજ
ગુરુવંદન વિધિ	૪૯
ગુરુશિષ્યની પ્રશ્નોત્તરી	૭૪
ગુરુ વાક્ય	૭૫
ગુરુની આશિષ આજ્ઞાનો	
સ્ત્રીકાર	૭૫
ગોચરીના ૪૨ દોષ	૫૧
ગોચરી આલોચનાનો વિધિ	૫૩
ચક્રમાસી પ્રતિક્રમણુ વિધિ	૪૫
ચારવાર સન્નિધાય	૫૭
ચૈત્યવંદન વિધિ	૪૯
પોરિસિની વિધિ	૫૦
પૌષ્ઠપારવાનું સૂત્ર	૫૭
પંચાચારના અતિચાર	૩૮
ભવનદેવતા સ્તુતિ	૩૭
મન્નહ જિજ્ઞાણું	૫૮
મોક્ષગમનની મર્યાદા	૧૧૭
માંડલીના દોષ	૫૩
રાત્રિક અતિચાર	૩
રાઈય પ્રતિક્રમણુ વિધિ	૪૧
રાઈય મુહુરત્તિ વિધિ	૪૯
લોચના કાઉરસગ્ગની વિધિ	૫૬
વસ્તુનો કાળ. વિં	૬૨-૬૪
વાર્ષિક કાઉરસગ્ગવિધિ	૫૬
વંદન વિચાર	૬૯
ત્રમણુ સૂત્ર	૪
શાન્તિ (મોટી)	૧૨૬
શિષ્યની માનસી	૭૫

વિષય	પેજ
પચ્ચક્ષુઆણુ પ્રભાતનાં	૫૮
„ સાંજનાં	૬૦
„ પારવાનો વિધિ	૬૧
„ પારવાનું સૂત્ર	૬૧
„ ડોઠો આગળના પેજમાં	
પ્રવચ્ચા	૬૨
પાક્ષિક અતિચાર	૯
પાક્ષિક સૂત્ર	૧૪
પાક્ષિક ખામણું	૩૩
પૂર્વો કયા આગમમાં?	૧૧૭
સકલાર્હત	૩૫
સ્નાતરયા	૩૭
સ્થંડિલ શુદ્ધિનો વિધિ	૫૪
સાતવાર ચૈત્યવંદન	૫૭
સાધુત્વની ભાવના	૭૦
સાધુચર્યા	૭૫
સાધુકાળધર્મવિધિ	૧૧૩
સૂત્ર બોલવામાં ફેરફાર	૩૭
સંવત્ષરી પ્રતિક્રમણુવિધિ	૪૫
સંવત્ષરી ખામણું	૫૦
સંચારાપોરિસિનો વિધિ	૫૫
સંચારાપોરિસિ સૂત્ર	૫૫
સંતિકરં	૧૨૧
દ્વિતશિક્ષા	૭૧
હોરાચંત્ર	૧૧૮
ક્ષેત્રદેવતા સ્તુતિ	૩૭

